Массе а мехкий пролетареш, вIашаIхкета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕЬАРЧА СОВЕТЕН МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувла 1923 шера дениз ● ЕРА, 21 март, 1974 шу. ● № 35 (5301). ● Мах 2 кеп.

СИЙЛЕ ХИЙЛА КЪАХЬЕГАМА

Нохч-ГIалгIайчен мехкадьттан газовин промышленноста предприятейн организацейн 800 совгIа болхлой, инженерно-технически балхаш дераш, гIуллакхера нах, партийни, советски, профсоюзни болхлой гулбелар самардийнахьа КПСС обкома политически дешара ЦIагIа 1973 шера планаш тIанийна социалистически декхараш кхочаш а тIехкхочаш а деча толамаш хьакхча производстве хьалха даттарашта СССР орденаши медалаши дIаяллара хетаьча торжественни собрание.

СССР Лаккхехьарча Совета Президиума цIерагIа производстве хьалха латтача 164 сагана СССР орденаши медалаши дIаелар КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара С. С. Апряткина.

Октябрьски Революце орден дIаелар Малгобекски автотранспортни контора тракториста М. Я. Захаровна, Къахьегама Цlечa Байракха орденаш — буруь тохара балхий Старогрозненски управлене буруь деттача мастера М. Т. Заирена, мехкадьттан гази доккхача «Горскнефта» управлене скважинашта дьтта кIал ремонт еча оператора М. Эдильгиреевна, «Союзгаз» кхача треста Грозненски кхачача газа контора слесара Н. Д. Касаевна, кхычарна.

С. С. Апряткина дег тIера даькъала бийцар совгIаташ деннараш, къахьегаме керла толамаш дахар лоаш хоьца баьккхар царна.

СовгIаташ деннарий цIерагIа къамел дир буруь тохара балхий Старогрозненски управлене буруь деттача мастера М. Т. Заирне, мехкадьтта промышленноста Къилбаседа Кавказски Iилма-толлами проектни института йоккхагIйолча лаборантас Л. В. Рухлинас.

НАХА БАРКАЛ АРГДОЛАШ

Къахьегамхой торо толаларга кьежжа, цар культурни хьашташ лаккхаларга хьежжа дукхагIа хуьлу наха оьцаш дола быта гIуллакхаш. Уьх тIеххьарча хана дика толденнад вай республике бахача наха бытовой гIуллакхаш далга. Масала, ийсалагIча питилетка кхоалагIча шера быта служба бахача наха даь гIуллакх 15,4 миллион сома мехь да. Из хул 1972 шера дахчул 8 процент дукхагIа, кIаьта цу юкъа юрташка бахача наха даь бытови гIуллакхаш 10 процент дукхагIа хилар. Из де вIаштIехьдаьннад «быта службах хьакъа болхаш доккха механизированни дакъа де деза» аьнна парти правительства оттадаь декхар деррагIа кхочашдеш хилар.

[illegible] вай республике наха бытовой гIуллакхаш деш я ийс бIаь совгIа предприяти, царех шиъ бIаь совгIа юрташка я. Цар боллоша вай городашкеи юрташкеи бахача наха уйх шера 91 миллион сома мехьа бытовой гIуллакхаш дергIад, я цхьан сага дарргIача 25 сома мехьа. Дикка дегIайоагIоргъя гIуллакх дара сфера материальни база я.

«ГIуллакхаш дара сфера деррнгача доакъошкара болх цIенхаштта тоаба оеза вай — общественни кхача, оаракьаш тегар, масса тайпара ремонташ яр, къахьегамхошта салоIнагIа вIаштIехьдаккхар. Уж даим кхоачашъелга тIадема моллагIа дола доакъош дац, юкъарча дошцаш нахаца, масса тайпара царна хьаштдолча хIаманица, сага салоIамца гIуллакх доагIаш йола службаш и.д.», — аьннад КПСС Центральни Комитета Советски Союза Коммунистически парте XXIV съезда духа Отчетни доклада тIа нов. Л. И. Брежнева.

Партеа, советски халкъага КПСС Центральни Комитета дьтта кхайкараш дегаш гIоа я даьха питилетка кхоастамбоча шера план хьнал хьалха кхоачашъяра Ерригсоюзни социалистически яхь юкъе а баха къахьегаш я республика быта службе предприятеи коллективаш. Цар къьастта теркам тIабакхийтаб наха заказаш сихагIа а дикагIа а кхоачашдара, производства культура лаккъяра. Масала, ер шу доладелча дена иштта къахьегаш хьайоагIа № 2 йолча горбыткомбината коллектив. Масала, бахача наха бытовой гIуллакхаш дара шин бетта план тIехкхоачайъе вIаштIехьдаьннад цуна. Дикка лаккъенний наха гIуллакх дара культура. Иштта бола бола цхьа а дукха коллективаш я вай цига.

Цхьабакъда, бахача наха бытовой гIуллакхаш дара министерство вIаьрчча хьайнцан 96,9 процент дара кхоачашъяьнна уйх шера хьалхара шин бетта план. Масала, къьастта во яа бахача нахьа заказашгIа кога гIирси бараньашь долга, кога гIирса ремонт ага.

Министерства дукхача предприятешка геттара мела я къахьегама дисциплина, наха гIуллакх дара культура.

Бытовой предприятей болхлоша — кIадаш тегараша, фотографаша, парикмахераша, электроприборашта ремонт еча мастераша — дика хостам яра сиха сурт даьлларал, йоза прическа ярал, кIамад ютта машина тоаяра совгIа цхьайла доакха гIуллакх ду хайна — кхою вай ха. Бакъда, ателье а мастерской воаача сага хоаьхет ше боване тIайнцача, шийна культурно гIуллакх дича, шийна заказ сиха кхоачашдеча.

Бакъда, кIаьна а кIезига бац из шовй карттера декхар дешаш кхоачаш ца ду бытовой предприятей болхлоа. Новкъадале а, цхьайола моттигаш нийсалу заказаш хаиналь кхоачашда даш, бахча баллах шоашта дагабехха мах боаллахаш, доагIар хьадехача заказчикашца гIожа къамаьл деш. ЦIенкхаштта тоабе оезаш ба городской прачечней, баней, кога гIирс тоабеча пунктий, кхача предприятей болх.

«Наха бытовой гIуллакх далга дIахо дегIадоваладара де деларах» болча КПСС Центральни Комитета соцам тIа болхлаш декхара, къьастта теркам тIабахийта беза юрташка бахача наха бытовой гIуллакхаш далга тоадара. Цхьан сага дарргIача бытовой гIуллакхаш далга геттара во лел Ведана, Советски, Наьсаре, Ножай-Юрта, кхыча я районашка.

Бахача наха бытовой гIуллакхаш ду цхьакка мастерской, приемни пункт боацаш кIезига юрташ яц вай республике хIаьв а. Из бахьан долаш доаддайбоаца гIуллакх найсдалча я городе бала безаш хул цига оаха нах.

Парте райкомаша, къахьегамхой депутатий районни исполнительни комитеташа, моттигерча Советаша дайн йоакхо я сед бытовой служба предприятей болх цIенхаштта тоабара, прогрессивни формаш керда методаши балха юкъехахьара. Республика бытовой предприятей болх тоабара чIоагIа новкъарле ю министерстваша, ведомстваша, промышленни предприятеша наха гIуллакх дара хьожалча капитальни вложенеш нийса пайла ца эцаро, колхозаша, совхозаша керда мастерскаши пункташ хьеллара эша помещенеш ца теларо.

Бытовой гIуллакхаш деча министерства, моттигерча партийни советски органаша цIенхаштта теркам тIабахийта беза хIара коллективе лаха говзал йола, нахаца Iоварра болх ер хоаргдола специалисташ дукхагIа хилийтара, бытовой предприятей болх кхетамца вIаштIехьбаккхара, цар материальни база чIоагIъяра, технологически процессаш оргIанаха тоадара, цхьа хьаштдаш дикагIа кхоачашдулургдола балха керда формаш юкъехахьара, Грозне бытовой предприятешка, профессиональни училищашка говзал дакхъе в дешаш я нах хьежабара.

Бытовой предприятей кулгалхоша, юкъаьцарча партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша хIаддаш йоакхо я сед наха гIуллакх дара культура лаккхъяра, цига болх бераш Iоворе, хьдел долаш хилийтара, къахьегамхой заказаш сиха а дика а кхоачашдара.

ХIара предприяте цIенхаштта къоастам деттабе беза кулга цIена болцараша, къахьегамах производственни дисциплина телхараша, нахаца Iоварза болх бе ца ховраша.

Наха бытовой гIуллакх далга тоадара чIоагIа лоархIаме да кхальчан латта предприятеш планагIа оттаьчча хала йистехар, колхозашеи совхозашеи бытовой предприятеш хьехьдара эша помещенеш хьежар, хIара юрта мастерской, приемни пункташ хургйола гIуллакх вIаштIехьдаккхар.

Сийлен а бехктохаме а болх ба бытовой гIуллакхаш дераш бар. Цудухьа еррига торонаш оарцагIьаха еза цар быта служба вай хано дIадехкача тайпара тоаяра, наха бераш жаргдолаш болх бара.

20 АПРЕЛЕ — КОММУНИСТИЧЕСКИ СУББОТНИК

Вай советски халкъа традицига хинна хIаьттад Даьхен руаь сондакка хьинаре къахьегаш Ленински коммунистически субботникаш делга. Къьастта чIоагIа хьинар айдаь лаккхарча толамашца сийлахь вокха баьчча В. И. Ленин ваь 104 шу даьзара накъабаха еррига производствени участкашка къахьегаш я «Лермонтовский» совхоза коллектив.

Коммунистически субботникъ кийчо ярва дуаваденна деншаш совхоза партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша цхьана ячча заседане дийшад, цу гIуллакха хьалхале делае итт сага юкъе волаш штаб вIашагIъеллай. ХIара ферма, цеха, бригада коллективаша субботник хулача дийнахьа бергболча балха план оттаьй. Субботнике дакъа лоацаш цхьа эзар совгIа сага хургда, хIаьта уж дукхагIча дакъа шо-шоай производствени участкашка: кхашкарча бригадашка, фермашка болх беш хургба. Совхоза гIишлонхой — хьайбаш леладара комплекс, дукхаеча шерошта лаьрхIа культурни даьгIенаш хьахьеча. Совхоза кагирхоша лаьрхIад стадиони спортивни площадкаш тоае. Совхоза чуйоагIача юрташка бахача наха къахьегаргда урамаш цIенъеча, тоаеча, хоаьеча.

ЦхьоалагIча отделене шурий-товарни ферма доярка, коммунистически къахьегама ударника Арсаева Малижас кош дийшаь субботник хулача дийнахьа чIоагIа хьинар айдаь болх бе а доккхий толамаш даха а. Малижай инициатива кхоай а лоацаш цунца цхьана корпуса болх бераша лаьрхIад из ди тIаккхоачаш апрель бетта декхараш кхоачашдеш дIало йодача хала а цу бовраша къахьеген.

Слесараша М. Магомадова, Ш. Нурадиева, В. Пахаленкас ремонтни болхаш деча материал кхо а ец, къахьегама олсарле лакха йолаш къа а эшагаш субботник хулача дийнахьа кхольча материалашд болх бе дош дийнад.

ХIана уж декхараш деза кхоачашдара нах оарцагIбоаз, цар уйла цуна тIаерзаю совхоза парткомо, цехоаш партийни организацеша. Цу гIуллакха агитатораша, политинформатораша кает-каста беседаш чо наха юкъе. Гойтара агитацеь коммунистически субботника лоархIамаш нах дIакхетаду.

И. КАТАЕВ, «Лермонтовский» совхоза паркома секретара.

• • •

ЧIоагIа дег гIоадаьнна тIайнцар Грозненски кондитерски фабрика болхлоша В. И. Ленин ваь 104 шу дуаьча дийца цIейна 20-ча апреле Еррихсоюзни коммунистически субботник дара Москве хьалха латтача предприятеи коллективаша дIадоладаь дика гIуллакх. Кхоачча бедала чотах 20 апреле къахьегаш хургба 35 болхло. Дукхьаьле цу цхьан дийнахьа цар ярхецаргба 5 тонн кондитерски надаленаш. Из продукци йрахецаш арош даьккха аленн цIасагIча питилетка фонда юкъехьоргда цар.

Фабрика йоа дожлибеш, гIаьшта, производствени корпусашта кIэр тохаш, предприятеш гIонехьа гIьлаш дIайоагIаш хургба фабрика кулгалхой, инженерно-техническа болхлой.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

БIАЬСТИ — ХЬУВКЪАМА ЛАРД ЙОЛЛА ХА

РЕЙД ТЕША БЕЗАМ БА

Малгобекски района бахачаша бIаьстен хьамкаре бахьоу дIадоладдара мишта кийчо ий хьожаш хилар уйх денош ка тха газета рейдови бригада.

«Алханчуртский» совхоза кхоалагIа отделени. Ерригa техникен тIехьажоза инвентари тоаяь, бIаьстан балхаш дIадоладара кийча йолаш латт. Шьйола хьежача дерригa я лертIа хет. Бакъда, дикка хьежача гучадаьлар хьашцайола культиваторий тIоамаргаш оха йола (уж хулла ваьйа я), цин нуха тIехье доакаш да нохарахь, бахана, боарам хусташ йола оатхьаьш, яц.

Дика тоаяй селкаш. Царех ала хIама дац. ВIаштIехьдаьккхад механизатораша бIайха кхача кийчбара гIуллакх а. Пийшка юхе хьувзаш а кхача кийчбу совзанича Баракоева Марем. Дукха ха я цо [illegible]

Цигара даьча шоллагIча отделене дола тхо. Дика тоаяь уххаза маххац, нохараш, селкаш, культиваторaш, кхьйола инвентарь. Тоаяь яьаний тракторaш а.

Техника, инвентарь тоаеш хьинаре дагьа лаьцар слесаро Арчаков ИбрахIама, механизатораша Цечоев Микаила, Полленоев Тухана, иштта дика къахьийгар механика Арчаков Хьажмурда а. Белхалойкха дола механизаторий цхьайола оатхалам дIе юха кийса хоттале ухаш хиненга. Из кхоачанбоацар, хетаргахьа, хIанзалехьа дIадахкийха хила деза дар механизатораша. Йоазаш я отделене гойтара агитаци а.

«Кавказ» колхоза шоллагIча бригаде да тхо. Дукха де ухаза бIаьстан балханна кийчо яра хIанзачул тIехьагIа де даараш, лоацца хьалхча кхоачанбоацараш. Цхьан кхха тIа[illegible]

ДикагIа де гIуллакх болхлоза йиллагIча бригаде. Вай лакхе мол дийца кхоачамболларши доаца да уххаза. ЦIа уголоке керда газеташ, журналаш да. ХIаьта еррига тIехьажоза инвентарь я дика тоаяь я.

Тхо бригаде хиннача дийнахьа кхашка тIоадам созаьа шаш йола техника кийчъеш бар механизатораш.

Дукха ха йолхаш уххаза собрание хиннай. Цига механизатораша къовсал а даь тIоайнцар района дикагIболча йоахкаша болхлоша дахьа кхайкараl. Цу кхайкарела йоп а луш шоаш де лаьоьIар белгалдир.

Хьинаре къахьегараш белгалбаьнаб вежарий Проскоровгlар Бориси Андрейи, Керимаре Мухьмад, кхыбараш.

БIаьстан балхаш дIадоладара ю кийчо хьаь «Ингушский» совхоза [illegible] Тахан а бIаьстан балхаш дIадолале кийча я совхоза цхьоалагIа бригада. Гуш да механизатораш зехьа ха ца йовелга.

Иштта дика кийчо яь Н. Аликоева кулгалдеча № 4 йолча бригаде а.

Рейдоьи бригада белгалдоаьхкар «Алханчуртский», «Ингушский», совхозашка, «Кавказ» кхача колхоза цхьанийахьа а бIаьстан балхаш дара оттаь планеш механизатораша дIаяйзаьйта ца хилар. Бригадашка дац технологически карташ. Хьалтеха дац бригадий а механизаторий а социалистически декхараш. Из деррига а февраль бетта даь хила дезаш дар. Гуш яц гойтара агитаци. [illegible] вIаштIехьъяьхаза я механизаторий, кхана леладерий балхашара безам совбаккхара йола материальни а моральни а мероприятеш.

Теша безам ба, лакхе цIерадаьхача бохамий кулгалхоша, партийни профсоюзни организацеша оаха белгалдаьха кхоачанбоацараш масса оагIоа дIадахара леттIа тоаяно оргаш.

«Сердало» газета рейдови бригада: М. КРЕСТЬЯНИНКОВ — парте болхлой заготовкашка болхлой районни профсоюза председателаш; А. АХРИЕВ — парте белхама управлене инженер; М. ДАСКИЕВ — «Ленинский» [illegible] отдела заведующий; А. САГОВ — тха собкор.

Балхаш дIадоладаьд

Дийнахьа шо-сахьт даьнна ха я. Сийеда эвл мехх. Аьлаь санна яIайха я. Гуш я «40 лет Октября» совхоза даьтта оахаш йоаьхка тракторaш. Тахан вуойтта мара дац уж. Цхьабакъда шо-ххе де даьлча юкъера лаьрхIача 40 трактор хургья даьтта оахаш.

Сога из совхоза кхоалагIча отделене агроном Дзауров Абдурахьман. Геттара вIьаьз ва из тахан.

— Хьажал, — йоах цо, — мишта ийса буж мул.

Дуст оахама кIоаргал. Юкъера лаьрхIарча 26—28 сантиметр кIоарга ду оахам.

Хьаьна да лаьтта. Из тешаш а яц. Дукха эза дIабоаннаб механизатораша Iай зеьмаьлхьа органически, минеральни удобренеша из хьаьндеш.

ХIанзза 30 гектар лаьтта хьаьха тха отделенерча механизатораша. Лаьтта ахара балхаш мамогта сихагIа чаккдаха гIерташ къахьегера механизаторо. Цхьабакъда сихбаларца план дицдац цар лакха хьувкъам кхебар лаьтта дика ахарах тайша долга. Цунах тешал ду вай хIанзза йистача оахама кIоаргало,— йоах Абдурахьмана.

Кастта гучабоаргба лаьтта оахаш болча механизаторех социалистически яхьэ хьалхе лелараш а. Цар тракторaш тIа лепаргья цIе вымпелаш.

Дика вIаштIехьъяьккхай совхозе лаьтта оахаш боахкача механизаторий къахьегамцара материальни моральни безам совбаккхара мероприятеш а. Оахам дера нормаш тIехкхоачаш а еш цхьатарра пхе дийнахьа сихье хьалхле лелеш хьаьоагIача механизатора 10 сом премий лургья. Цар сийна совхоза кха цIе байракх урагIъухийтаргья.

Бакъда тахан я цIе йилла йиш йолаш я оахам дара совхозе хьожача яхье хьалха йоагIа отделене. Из я Яндиев Халата кулгалдеш йола цхьоалагIа. 80 гектар лаьтта аьха баьнаб хIанзале цу отделенe механизатораш.

Къьастта дика къахьег цу отделенера механизатораша Акиев Юсупа, Белахйа Анатоле, Долгиев Исропала. Тхо кхай тIа кхаьчача хана оахам дара шоай балха нормаш кхоачашъь баьнабер уж.

Дукха лаьтта де совхозе хIанзачул тIехьагIа аха деза — 2600 гектар. 12 дийнахьа из аьха боала доаш дийнад механизатораша.

— Iалама дьалаша тха тIехьашка ца доахе из декхар толамца кхоачашдергда оаха, — йоах агрономa А. Дзаурова. — Цу гIуллакха мел эша резерваш йолаш я. Уйх шера совхозо эргальккхай тракторни плох. Йолаш йолчарна тIаккхийтаи кхы а 16 трактор. Царех цхьараш юкъьенцаре лаьтта оахаш я тахан кхашка.

С. ДЖАМБУЛАТОВ.

«Грозэнергоремонт» [illegible] [illegible] 120—130 процент кхоачашъю цо. ДIйахача шера цуна елар «1973 шера социалистически яхье котале хьакхар» яха сийлен значок. Иштта цуна еннай Ленински юбилейни медаль. ХIаьта тайша къадола совгIаташ дукха да.

СУРТА ТIА: слесарь-сборщик А. Шепов.

А. Качанова сурт.

СовгIаташ даькъала хилда

1973 шера планаши тIейийна социалистически декхараши кхоачаш а тIехкхоачаш я даьрах СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо СССР орденаши медалаши еннай Нохч-ГIалгIай АССР гIишлоншъеча организацешка, машинашъеча предприятешка, бохама кхьча доакъошка болх беча дукхача болхлошта, инженерно-технически болхлошта, партийни, советски, профсоюзни, комсомольски органий болхлошта.

Даьхен совгIаташ деннад гIишлоншъеча Нохч-ГIалгIай управлене организацейн предприятейн 61 болхлочоа. Октябрьски Революце орден еннай камишчий бригадира М. С. Астаховна, камешчика К. А. Повалиевна, штукатурий бригадира Б. Успановна. Къахьегама Цlечa Байракха орден еннай 17 сага, орден «Знак Почета» — 17, медаль «За трудовую доблесть» — 9, медаль «За трудовое отличие» — 15 сага.

СССР орденаши медалаши еннай «Чечингсельстрой» треста организацейн предприятейн 13 сага. Октябрьски Революце орден еннай штукатура Т. Сапаевна. Къахьегама Цlечa Байракха орден еннай асфальтобетонщикана З. А. Акуевйе, каменщикий бригадира Д. Т. Атаевна, орден «Знак Почета» — 4 сага, медаль «За трудовую доблесть» — 3, медаль «За трудовое отличие» — 4 сага.

Правительственни совгIаташ деннад «Чечингушводстрой» гIишлоншъеча управлене организацейн предприятейн 20 болхлочоа. Къахьегама Цlечa Байракха орден еннай 6 сага, орден «Знак Почета» — 6, медаль «За трудовую доблесть» —2, медаль «За трудовое отличие» — 6 сага.

СССР орденаши медалаши еннай машинашъеча «Красный молот» завода 27 болхлочоа, инженерно-технически болхлочоа, гIуллакхорча сага. Октябрьски Революце орден еннай котельщикий бригадира Н. Г. Рыжековна, Къахьегама Цlечa Байракха орден еннай 7 сага, орден «Знак Почета» — 9, [illegible]

[illegible] «За трудовое отличие» — 5 сага.

Даьхен совгIаташ деннад буазама производственно-технически управлене 21 болхлочоа. Къахьегама Цlечa Байракха орден еннай 5 сага, орден «Знак Почета» — 6, медаль «За трудовую доблесть» — 3, медаль «За трудовое отличие» — 5 сага.

Л. И. БРЕЖНЕВА Т. БРАТТЕЛЕЦА ХИННА КЪАМАЬЛ

19 марта КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева тIайийцар официальни визитаца вена Советски Союзе вола Норвежски болхлой парте председатель, Норвеге премьер-министр Трюгве Браттели.

ДоттагIала тIехь къамаьл хилар Л. И. Брежневеи Т. Браттелеи юкъе. Цу хана цар дийцар дикача ховлахой хила дезаш дола советско-норвежски гIуллакхаш а хIаьта иштта лоархIаметIара дунен халкъашта юкъера проблемаш европейски кхерамалени дунен халкъашта юкъера хьал тоадарен гIуллакха кьестаеча тане цин мехко цхьана леладу гIуллакхаш а дIахо дегIадоваладара дешаш.

Л. И. Брежневеи Т. Браттелеи хьахийкадир, Советски Союзеи Норвегенеи юкъера традиционни доттагIала гIуллакхаши беркате цхьана леладу гIуллакхаши дIахо шердарох кIоаргдарох дунен тIарча прогрессеи машар чIоагIбарех аьттув болихаргболгал шоаш дог тийша хилар.

Къамаьл деча дакъа лаьцар советски оагIонгахьара — КПСС ЦК Политбюро члена, СССР кхача мехкашцарча гIуллакхий министра А. А. Громыкое, Норвегерча СССР посола С. К. Романовскe, КПСС ЦК Генеральни секретара референта Е. М. Самотейкина; норвежски оагIонгахьара — Норвеге культурий просвещений министра Б. Гьердес, СССР-ерча Норвеге посола Ф. Якобсена, Норвеге МИД-а политически департамента начальника К. Вибес.

(ТАСС).

Хьалхле лелаерий слет

Уйх дейнийка Грозне Нохч-ГIалгIай АССР пачхьалкхен торговле болхлошта юкъе 1973 шера яьржача социалистически яхье котбаьннарий республикански хьалхера слет хилар.

«Пачхьалкхен торговле организацешкеи предприятешкеи торговле болх тоабара декхарех» гулбеннарашта хьалхашка доклад йир республика торговле министра нов. Мирчева.

Доклад чакхъяьннчул тIехьагIа, 1973 шера социалистически яхье котбаьннача дукхача пачхьалкхен торговле болхлошта пачхьалкхен орденаши медалаши дIаелар КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретара нов. М. А. Дородова.

Шоашта пачхьалкхен дела совгIаташ даларах баркал оалаш, хIахо кхы а дикагIа болх бара доаш луш къамаьлаш дир Къахьегама Цlечa Байракха орден еннача Грозненски «Горпромторга» № 14 йолча тука директора Г. И. Азимова, «Знак Почета» орден еннача Грозненски «Горпищеторга» № 54 йолча тука [redacted] Пайхаева Мелиана, «Знак Почета» яха орден еннача Грозненски универмага секце заведующе Е. П. Нырковас, «Кавказ» ресторана производстве заведующе З. М. Сологубас, облсовпрофа производственно-массови балха отдела заведующе В. Б. Рябова.

Иштта 300 совгIа болхлочоа «1973 шера социалистически яхье котекъьнар» яха значокаш дIаелар.

Республика пачхьалкхен торговле берригача болхлошка торговле культура лакхъяра, планаши тIайийна социалистически декхараши кхоачашдара шерра социалистически яхь йоржае тIахьехаш кхайкар дир слета делегаташа.

[illegible] ВОТОВ.

СОВЕТСКО-НОРВЕЖСКИ СОГЛАШЕНЕНА КУЛГАШ ЯЗДАР

18 марта Йоаккхача Кремлевски дворце кулгаш яздир Советски Социалистически Республикай Союза правительствеи Норвеге королевствеи юкъе кемай накъ баллара йолча соглашенена.

Советски правительства цIерагIа соглашенена кулг яздир СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгина; Норвеге правительства цIерагIа — Норвеге премьер-министра Трюгве Браттеле.

(ТАСС).

СОВЕТСКО-НОРВЕЖСКИ ПЕРЕГОВОРАШ ДIАХО ЯР

19 марта Кремле дIахо йир КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгинаи Норвеге премьер-министра Т. Браттелеи юкъера переговораш. ВIаши дагабеьлар советско-норвежски гIуллакхаши тайп-тайпарча доакъошка цхьана леладу гIуллакхаши дIахо дегIадоваладара дешаш а хIаьта иштта хIанарча дунен халкъашта юкъерча хьала лоархIаметIарча проблемаш а шоашта хетачох.

Корта болаш долча хьалацкен доттагIала тIехь хилар переговораш.

(ТАСС).

КЪАЬМНИЙН КУЛЬТУРА ДЕГIАЯРИ ВIАШИН ГАРГАЯРИ

Советски Союз дIахIоттале шен баьккъал-доккхачу дакъахь цхьа а шен профессиональни искусство доцуш хиллачу 40 сов къомана ду. Уж кхечу нахана [illegible] тешаш [illegible] [illegible].

1906-чу шарахь «Кавказ [illegible] вестник» цIе йолчу журнала йаздора: баьрчахь дийна цхьалгIа Росси Европерчу дакъа 120 цхьа ду, Кавказе — 430 ду, Туркестански крае — 4600 ду даьккхина.

Пачхьалкх Росси чухула тIеккъахочу дIакъовлар дара цу юкъахь Нохч-ГIалгIайчоь. Нохчийн гIалгIайн культура, экономика дегIайоаллар юхатетташ хилла паччахьан империалистически политика.

Сийлахь-боккхачу Октябрьски революции хиллалехьа Нохч-ГIалгIайчохь доллош тIа цхьаккха культпросветучреждени хилла, Грозни 14 эзар книжка йолу цхьа библиотека а хилла. Ишттта профессиональни культура а хилла яц.

Сийлахь-боккхачу Октябрьски социалистически революцис хьалхарчу шерашкахь дешан, дегIайоаллар, искусство, литература, дахкахь хилла интеллигенци. Цо хьабечачу каршина халкъашна дерриге дуьненан культуран кхоллараллашна бода болу некъ.

СССР 50 шо кхачарна лерина доклада тIехь Л. И. Брежнева аьлла: «СССР йолуш хьийсаннера ша сахьтехь цхьа ерриге хаза а хуьлуш тоьлла цу шерашкахь принципиальни кхоллам шен совета социалистически культура. Цу культура шайна чулоцуш вай Даймехкан дахачу халкъан хIоранна культуран бахамаш довзийтIина. Цу шерашкахь, советски къаьмнийн культурин доллийтIа а шийна ший къастакхачара шебах ца Iеш, интернациональни долчу вокх къаьмнийн культурин къаьсташ а кхиачу цIеху, цIарна, цул оагIонгахьара, церна дика кхиамаш ду, уж дIаьхьа а бу».

Коммунистически куьзгашна Нохч-ГIалгIайчоь. Тахан вай республика дегIайоалла индустре, Iилма, литература, искусство кхиа ба. Эсарна а кхеча советски халкъаша а цIенача доттагIаллин возкъостех дар бахьан долаш вIаштIехьаьаьрвад Нохч-ГIалгIайчоьн ишта оакха культура дегIайоалие.

Шерашка дегIаенна керла профессиональни искусство. Республикехь болх бе кхо театр, «Вайнах» цIе йолу Пачхьалкхан ансамбль, симфони оркестр, Пачхьалкхан филармоний, эстради коллективаш.

Къахьегаман интернациональни кхетам балара, кхача халкъаш культурах искусствойх цIарна йовзийтар бокъонца лоархIаме да театраши вокх культурински коллективаши я гастролашка хIар, республикашта юккъе искусствон декадаш чакхйоахар.

Доьналлачу толамашца чакхдаьлла «Вайнах» хIача ансамбла гойтамаш РСФСР, Украина, Белоруссе, Казахстана, Киргизе, Латве, Литве, Эстоне гIаланашка. Туркмене гIаланашка, РСФСР-е Нохч-ГIалгIайчоь искусстве декада бойча хана ансамблана ший искусство гайта дий Москве, Ленинграде, Мурманске, Петрозаводске, Ульяновске, Саратове бахача наха. Иштта бахачарна талаоача чакхъялар Чехословаке Социалистически Республике, Мосие «Зорий Iа» хIачен Тоскани областе. «Къайбаселада» лоархIаме фестивалашна бахача гастролашна дIа.

Дукхача шерашка долу «Вайнах» хIачча ансамбла репертуарга да «Махкахьа» лерамла, «Ферзель» яха эрзелла, «Исламейн» «Удж-ирфин» яха чорсий, «Синда» яха хIоарий, «Гандаган» яха хIоарий, ткъуолла хала.

Вай республика а Советски Союза а доллача гIаланашка

хьа болчушта а вIаьша кIеркиеда халкъерна, РСФСР-е, Кургински ССР-а, Нохч-ГIалгIайн АССР-а халкъа артист волча Эсамбаев Махьмуда гойтаза. Госфилармоние эстрадин группа кхача а хIача я дукхашки Советски Союза гIаланашка, дешна хIача я [illegible] Латвийн Алсоние, ХIарквонашка, Польше, Венгре, кхечахьа. Вай махкахь а дозарн делкарга я хIачен хаьвара хIор лаьтта Эсамбаев Махьмуда репертуара.

Нохч-ГIалгIайн филармоние репертуарга а я дукхача СССР халкъан произведенеш. Кост-къаста ца филармоние эрзе, хIоаре, чорсий, даьгIастански, азербайджански, туркий, эрмений, кхача халкъий музыка.

Кост-къаста кхача республикашка хIоаналлача хул театрий хьалехьакхочаш а. Лермонтова цIерагIча театра творчески коллектива хIорий РСФСР, Украински ССР, Азербайджански ССР гIаланашка. Х. Нурадилова цIерагIча театра [illegible], [illegible] [illegible] Кавказа республикий гIаланашка [illegible]. [illegible] хьахаран вахаа болаш толам чайхалуча лар дохь гойтама.

Шоай мостаги вайрепублике гастролаш ел хIоачаш Азербайджански, Куйбышевский, Саратовски оперий балетий театраш, Пятигорски музыкальни комеди театр, Саратовски, Пензенски, Ереванский, Сумски, Калужски, Бакински, кхыдолу драматически театраш. Иштта вай республике хIоачаш Болгаре, Польше, Венгре, Германски Демократически Республике, Чехословаке, Монголе, Мексике, Финланде, кхыча мехкашкара артисташ.

Вай театрий репертуарга шарра кхьаьйоата кхыча вежарий халкъий произведенеш. Уьстагара [illegible]. Нурадилова цIерагIча театра тIехь халкъий [illegible] «Цхьа» пьеса а хIа Ч. Айтматова, «Ломехь [illegible]» яха Р. Гамзатова, «Са осада» мара яха Г. Хугаева пьесаш, Лермонтова цIерагIча театро «Пехьалрий Европа» яха В. Кочетова, «Са хьоьша гоазле» яха А. Арбузова, «Моска, Кремль» яха А. Афиногенова, «Тхо дIадоагIаргда, цаха» яха А. Бобова, «Со цхьа кугIахь» яха А. Макьсегова спектаклаш.

ХIаьта Нохч-ГIалгIайчоьн композиторий драматургий произведенеш а дежарашна болча Къилбаседа Кавказа республикаш театрий репертуарашка. Дагестана, ХIоаре, Черкесск-Балкарски республикий театраш хIоачаш коллективаш шерра лаьтта Нохч-ГIалгIайчоьн композитор Димаев Iумара музыкаш. ГIалгIай халкъа хьаллар дукхача хана йоа «Алахь хIача хIоаре ансамбле» репертуарга да. А. Хамидова «Бежгiаьл эппо» яха комеди гойт Дагестана, Къилбаседа-ХIоарий, Черкесск-Балкарски театраш. ЧIоагIа ваха хIоаре гIоиллашт цу республикашка С. Чеччова тIехь бертахте йоа цIа пьесан а.

Цу дерриге вIашта доаьйт тайп-тайпарча къаьмий вахар, культура, искусство, дIаьхьаIа цу церах хIораме культура, вIаьшта гаргало социалистически чулоцаме бола хIара къаьмий культура.

Вай къаьна культуре дегIара тепал за республика массайоча кхааьа йола художественни самодеятельность. Цун массалагIаш хиле я. Нохаш хьоккъа 1960 шера республикаш художественни самодеятельности коллективаш хьийта 8400 сов хилла аа, мIоагIача дакъара коллективаш хилла 58 эзар стаг. Цу мехкаш йа эрзий, нохчийн, гIалгIай, эрмалой, хIоарий, дагестаний, кхыча къаьмий заказаш.

ДIаьдакха Шера Нохч-Юртовски, Ведненски, Гудермесски, Шалински районашкара художественни самодеятельни коллективашка хиннай Дагестана, ХIаьта Нохчийн районашкарда театро хиннай Гудермесс Ашалгие района. Иштта Къилбаседа-ХIоаре а, Черкесск-Балкарски а, Ставропольски крае хиннай а [illegible] оьцеш Нохч-ГIалгIайчоь

кхача гIаланашка Нохч-ГIалгIайчоьн [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

турасi вIашин гаргаяьра, керла хIоарий вIаьштIа хIоанарга Iо ду художественни литература. Нохч-ГIалгIайчоьн писательий дукха произведенеш керла ратна вайцера эрзий, дагестаний, хIоарий, черкесий, армяний, кхыча къаьмий меттала. Нохчийн гIалгIай меттала махкахь кхеш А. С. Пушкина, М. Ю. Лермонтова, Т. Шевченко, К. Хетагурова, В. Маяковске, Ш. Руставели, кхыча дукхача писательий произведенеш.

Шерра дегIаенна Нохч-ГIалгIайчоьн изобразительни искусство. Уош тIекъаьста хана маьлешна Нохч-ГIалгIайчоьн художникий Союза шунгшкар. Халкъашлаьаб кхелла художникаш. Царна хила ба А. А. Артемьеве, Х. Ю. Дадаев, В. С. Григорьев, Д. Г. Идрисов, А. А. Тулаев, кхыбараш.

Дукхача шера Ленинградерча Репина цIерагIча институт чакхдаьлла республике цIачулла Полонанова Мурад. Тайп-тайпарча моттагIанараш художественни институташчоь доьшаш цукхан цукхан кхелларан дIа вайн художественни выставки. Кост-къаста хул вай художникий кхача областашка творчески выставкаш, цера хул иштта кхолламаш изобразительни искусства делгIайтажнешкачера.

Уош тIекъаьра хана дукха дегIаенна республикачара художественный гонаш. Цхь балхаш гойт цIоршта выставкаш хIоачаш Ленинграде, Кишиневе, Донан тIерча Ростове, Нальчике, Орджоникидзе, кхыча гIаланашка. ЧIоагIа теокхи тIалахь чакхъялла РСФСР-е Нохч-ГIалгIайчоь искусствон декада болча хана Ленинграде Эрсий музей хIача вай художественни выставка. ХIаьта иштта Москве Центральни выставочни зале хиннай РСФСР автономни республикашкара художественни балхий выставка. Кепайоаяна хIача вай гIеран дукхача вай хьажашко творчество. Къаьста белгалдаьлар художникий Р. Меньшиков, И. Васильев, В. Мордовина, Ш. Шамурзаева, Х. Ахриева, Д. Идрисова, кхыбарий балхаш.

Вай республикарча изобразительни искусствой музей гойтача цIачулла хиннай Пензенска, Азербайджански, Армянски, Туркменске, Российски Федераце дукхача областашкарий, автономни республикашкарий художественни балхаш.

Уж тIаьхьа хана къаьста эхорений Нохч-ГIалгIайчоьн Къилбаседа-ХIоарий художественни искусствой музейнешна хиннай кхетарэ вIаштIехьа. Совкха «Советски Нохч-ГIалгIайчоь» дегIабр» яха вай художникий балхий шу выставка хиннай хIоранцаьхьа гойтаж. «Партия белгалбаьнна ленински цхьа тIехь» яха Къилбаседа-ХIоарий АССР художникий балхий выставка хиннай Нальчерча культура ЦIагIа гойтаж.

Тайп-тайпача къаьмий культураш дегIаяра, вIаьшийха а дIахоттамаш вIашин гаргаяра, халкъашта юкъера интернациональни ботталIан чIоагIдарна, бархачарна советски халкъа патриотически хIоттаме кхоллам вIашта денна къаьмий [illegible] кхелла совета дагчохь [illegible] хIокъ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] культура [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] доттагIалла, [illegible] хIоанарга [illegible] [illegible].

ЦIаьна хоа техьа а дукхача къаьмий даарлара советски социалистически культура йоахаш кхачо йола. Нохч-ГIалгIайчоьн культурин искусство дегIар.

В. ТАТАЕВ,
Нохч-ГIалгIай АССР культура министр.

НАХА ГУЛАКХ ДАРА

«Ваьшна кхача туфли еш йоашма хьаьнашна бу. Дукха ю шайна кхеча туфлеш еса хаьцна а се хьоламла йолчу совхозча фусам-нанас ахь а сайтар соьц. «Кха мигаш а вайна селишта гаьйа, вай дийна ер-ша, аьнна лучна дийга доккочий а мича бохаш.

Цу хана мастерске Мовлатар тхо са кхоьзур дIаткъийта. Саха а тхо къаьна махкашра а «кIоашна дIакхеташ туфли лелор си мастерска Виаьла хьадл шебаа, дика мастерашш», — аьнна шеду хьакча гIаланара Грозно еш хиннача цхьан хьаьсаго Центральни рынке боьлакча № 4 горбыткомбината 56-ча мастерски.

Шой массех сахьа а дика я товраш доккха бархаш хIоттехь произвдьнейн вай хьаабай кхела из лIаиу мастерске мастерашна Грозно Куйбышева уьлице, № 10 болча цIагIа хиачи Р. Салимханов а. Цу тайпара базхош хьа а да чемхаш кхелла ду. Грозненара тIулахь шоана хоаьх вай тIехь а хIоаьаьоя, хIанна лаьрчлуй, тIаькь тIехь ткъаьхьа болха иштта мастерски хIоаьрчйкоехь. Цхьана Хамидова хIорча ахьа а коттаьрх ваьрадал юхьа хилла тхьа «лоьшал» ду хIара.

Из мастерски болаш боккха а тIоахь цхьаьна махьчаш дIа а кIан-кIахьа эзар чурттан а я 30 хьаьцхьаь саг ца. Дика балха бойча хIаьта шоак дир цуьа доккла вахаш къаьстанна хьан сокъ хьайна бахар.

Тайп-тайпара махьашта ремонт доаш совгIа, мастерски кхача къамна мибаш кхаьн молоаьш, туфлеш, кхыйяьа махаш.

ДIадаьккха шера шие кхелла хьаьна 107 пIаьра доьяьхча вой мастерски коллективо, накаьна тIаьх 7 эзар сома махка болх бир. ХIаьта шималгIа шара халдаьгIа, къаьстамечча шера пхуьтта, совет хIаьхьа сом КПСС Центральни Комитетас цIаьна Хуьзьанка зеп. Цунд Кургански область Куртамышски райбыткомбинатан коллективо дах хIайхьанча хьал а молгаш, шеран хьа пасьаьтна мастерски доккхоша, шера пхья 7 эр хьалахьа дарийса хаьхьа ло доалар, эзархаш хьаьрат мера вай кхелла ха. Хьайхьарлала хIоаьнтла мега 5 дийнала болх бирга, кхьаьа шаш мах чоттаь хIаьнча дагехь сарас 5 процент лахьтарга, болх бир.

Дика чакхдаьлла хилар Цицаев Алхазни кхмлашкара шу масcийна дIахьа ши бутэ — хьа тIехьхьоечхьашар.

Мастерски доккха толамаш тIе кхеча къаьста дика ахьхаьа массеара, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Газабаев Ахмед, Хамидова, Хамидова, Лахтеава Майрбеков, Лахтеава Мусиева, [illegible] [illegible], Сумаров Бахина, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Абдулаев, кхыбараш а.

[illegible] хIасхьаша хьаши [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. — Вахача наха доккха, доаш аьна тIехь дара, тхьоьна долу вона тур ца хиларе хуре болаш хьаьлла болх [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Ю. ЮСУПОВ.

ЯХЬ ДIАЙОЛАЯЬРАШ

Дика толамаш кхачнна кхана Алтаев алаш кхелла шуьнтаь. Пятилетка кхача шера хьелдакхьона 727 миллион кунт алаш дIа чу а детта 180 миллион пунта ахь тIехьхьо. Чаьшьа дера.

Пачхьалкхна кхача совгIа алаш дохкара ахь дIайолаяьр Октябрьски Революции орден долла «Байский» совхозе. Цу боккхача доккхий толамаша кхачаьдьа хьаьккха. Ийсалгаь пятилетка кхача шера цоьтбойхашь продукция кхачара объем 25 процент, къахьегама сов-дерра — 40 процент лакхьахьан. Яьятий хьаьхьаш гаьтаро тIа 6,1 процент лакхахьелла.

Ийсалгаь пятилетка кхоалагIча шера Ерригсоюзни социалистически хьа толамаш дехара «Байский» совхоза коллектива КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Цо байраха ер хьа.

Совхоза хьаш лоладерий къахьегама хьайар хьая а хьадир КПСС ЦК партега, советсия халкъа дIаьха Къайкара. Хьакла дахтачча коллективо хьа а доккхала хилла сопцалистически декхарш тIаьхьа. Цо лераий тура тIа 13000 тонна кхелгаьча долаш пачхьалкхега хилла доккха, пачхьа 80 тонна дукхарла хул на.

Кердача шера къахьаьчча дохош доно хьалхашка вазахьа дахтара хьаалчадара вазаш серехьалгIар совхоза къахьегамлахь. ДIадугIолла фу деррига цхьаьалгIа хилла тIехьа кхалча ба. ХIаьста балахьан дIадола вара цо дехш кхелахьа бацача тIехьхьоча инвентарь. Графиктаь хьаьаа дахьнаш тракторашта, комбайнашта, автомашенашта ремонт дир. Кхьача тIехьа эта эзар совгIа тонн кхо вредальахьан, спептиан повхастала тIоахьла хаьтта чусоадара болх мехбаршиIар бет ба. Механизатораш теркам тIабахийта агрокружкашца, экономически шикола [illegible] школаша дешай еоахал лакхъен, ба.

Шерра аьрлай социалистически ахь. Совхоза партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш цоаьчча тайпара хьал а лоаьхьаш дегIаьоадьа налера хелларен къахьегама хьадар.

СУРТА ТIА: совхоза хIавагIавла агроном-фу лоладер Г. Филиппов Байсан пачхалкха ахыэ фуна тIохьа кост-къаста хIоарла хьахьа хьаьнхьа. Лабораторно Р. Зотовойна ахьхь шай боакхама кIарна фута хьоаьхч волла на хIаьа.

В. САДЧИКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Социалистически къахьегамна болашта [illegible] кIаргIе [illegible] [illegible] автоматически эшарашна кхоалла [illegible] а хьалла [illegible] [illegible] а цIонга а, ерлиз совгIа тоаьхьа массера тайпана хIапраш конвейер болх болх хьаьхьа «Вибратор» яхача хьахаргайни бешаьрехь заводе. Цо хьаьхьа 80 электровибратор дир. Хьалхара шера автоматически хьалха электропневматически производствон хьаьла а производенешна массеира лакхаш проценташ хIоаста ер дарш хьахьна, волжаргIа [illegible] хIаьта [illegible] шерча болх тIехь.

[illegible] балхха ха вовен дIа сохьа лу ха.

Цу конвейер тIа вай хьаьа дахгIа вела ерттагIа, эрхра дукхагIа хиаьта тIа. Ерриге конвейер бехIараюра, Ерриге конвейер башхьа хьаьлваша болх бе вIашва-ча тIехьхьаьтIа сборочий бIехьагIа оеса тарна 180 процентаа кхачхьала цIаьнаа хьалхагIа.

СУРТА ТIА: керда конвейер. М. БЛОХИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ПАРТЕ ДОШ ХIАРАНЕГА ДIАКХАЧИЙТА

ХIаьа, деррига советски халкъа КПСС ЦК [illegible] (1973 ш.) Пленума тешаш кхоачашде доллача хана пятилетка дахьаргIа, кхоалгIа шерага тIоьхьа болх хоачо кхоачашьара тIехь шера Ерригсоюзни социалистически хьа культурени а политически агитацеш яхь.

Политически информаци отдела а пагорганашка хана тIехьадача болх бу тха партеко. Вахаро ше, мехка а довзол дехка а хулача боккхийча событешка дIадех тхоогаг иштта гIулакх дар. Иштта йола событеш в КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнева США, ФРГ, Франце, Инде, Кубе хь визиташ. Вахача наха кхеташ балара эша йоккха материал ду тхона цар.

Политически болх беш тIахьа шера юхь совет вообщем тха политически пятилетка къостамайчча пятилеткалии дIахьа шера, а мехка чура а довзол дехка а хулача боккхийча дIадоаьхьаш массе йолча формех кхеташдар. Бакъда нарна кхача хара пайдаьгIа дехха вай тIахьа пайденний политически шьийлла кхача дукха. Иштта къамана политически информации хтхьа дIахьа вахарца йоалу, хах серазгIа дуьйштара тIа хиа кIоагIа хуа.

Политически информаци а хIара партийни профорганизационаш кадрашка, отделий культпосвещемент, инженерно-технически болхлошка, наха беш боахтоача болх дака бола хьаьхьа а хурх хьаьхьа. Иштта болча наха мог пропагандисташ хьаьхьа.

Юкъара политически информации хьаьрдIа [illegible] цхьалла хьалха этта, Культуре бахье политикаш [illegible] хьалх цIалайна. Хьаьннара тIехьархьа а хьаьхьа.

Бакъда [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Цу совхоза партийни организацис [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ХIаьта 1973 шера [illegible] [illegible] [illegible] КПСС обкома Х пленума [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] КПСС Генеральни секретара Л. И. Брежнева [illegible] [illegible] [illegible] КПСС ЦК хьалха, 1974 шера КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК [illegible] [illegible] (1973 ш.) Пленуме [illegible].

Партии, советски халкъа КПСС ЦК [illegible], 1973 шера хьаьхьа [illegible] [illegible] продукция дукха [illegible] [illegible] [illegible]. КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] «Ленина цIерагIча совхоза» [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Цу шера совхозо хьаьа 11367 тонн [illegible], 2600 тонн [illegible], 2600 гектарах [illegible] 29 центнер [illegible] 1600 гектарах [illegible] 34 центнер [illegible]. Ленина цIерагIча совхоза директор Нохч-ГIалгIай АССР Лаьрхьара Совета депутата Матаев Вахьа, Ленина Октябрьски Революце, Къахьегама ЦIена Байраха орденаш [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Политически информаци [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] «Знание» обществон 15 лектор ва тха. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Дальхе боаьхха маа бер тха [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 20 шера [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 40 сога [illegible] «1973 шера [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 80 совгIа [illegible] 70 [illegible] 300 [illegible] [illegible] [illegible].

Политически информацин [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

«ЯХЬ А ЛЕЛАЕШ ДЕГIАУХ ТХО...»

Яьхаро КПСС Центральни Комитета партега, советски халкъа доахьа КъайкаргIа тIа бархашкадаьлар, 1973 шу дукхьаи беркатен болх беш, дукхача советски наха сецалистически яхье хаьхьа дахьа цу хьана хьаьар.

Производственни планаш хьалха кхоачашьяр электротехникан предприятечуь. Плана совгIа арахийна мехкI хьахьана совгIа сома мехка продукция. Цу дукха хьаьхьа Братска ГЭС хьа болх, Шама а Волгаь ГЭС ха бохгI электростанцаш.

ХIаьта яхьа фу ду хIара кхоаь?

1973 шера тахна хьаша хьала [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ростов-на-Дону а. «Шоана цхьанта фу ду социалистически яхье хаьна дахкарта лоаьхьа?», аьнна шоаьнна дехча диьха тха цIаьна, «Электропневматика» хьаьхьа ростовски завода хьа болхлошка.

— Цо сона тоьтро ду творческий дегIаяра, — ала тоьдер Дудкин Петра. — КхачатIа хьачаьа хьахьа яхье сенна, иштта коллективашта юкъе а лоаьхьа социалистически бар а маьлига ахь хьаьр производствон, дикагIа, кIаладар хIоамагIа лоаш арахьахьа. Цо тIор, болх бейт, Iоаьхальний. Буксомашка кхахача, молгаьтIа а сага профессиональни сакьадес хIоа а хьаьна а бо а дахча бетерча бакьахь. Цуьдуьа къахьегаьма материальни совгIа тIе болаш хьахьта Iан гIу,

хаа. Дика хьаьа дулхьа цо хьаьа. Хьахьа лаьаш хилар иза дик къахтар ца. Цоа а запада хьаьа дагIвахча тIехьарда дIахьахьа, шаI хьахья профессиональни институте заочно дешаш вар из. Теоретически знанеш шордора цун кхугово, цахьа тIа хьахьа ахьа каьшеш хьахьа а лоаьхьа хьахьтаьхь хьаьхьаш, цо-цьахьа дахьхьа хьехьа. Цуьдуча кхача кост-къаста хьатирахьахьа бан, цуьдуь хьа йолу цIахаьхьа болх цо беш, цо профессиональни говзаллара хьахьа дIа хIайхь дIахь. Цо кIоахьа хьаахьа хьа кхелла.

— Шайн новкъоста кхаргIанца яхьхьашьа лоаьхьа тIехьаьхьа доаш цIахьа новкъостий дIахьара коллектива опыт хьахьа еш.

— Бахь слесарь - сборщица Палахута Александра. — «Цхьа цIаьна, швейтрахьа-швейтаь шIа цу хьахьа, физически цIа хоаьна, кхоаьа хьахь хьаьхьа тоахьаьа гIа хьаьхь хьахьа доахьар. ХIара, производствон механизаци, автоматизацеш хьахь хьаа, искусство вахьахьа, новкъостий, хьаьна хIахьа хьахьа.

меттигаш къамасшаа развод, цул тIехьа хьахьа, коллега а, йиттарла. ХIара институте дешар цIа цахьхьа, хьаьа, хьахь хьахьа хьаьхьа хIахьа хьахьа болх беш болча вахьа вIахьаш хьа хьахьа цуьдакъа цахьа хьахьа.

Дешаш ва электросварщик Мирошниченко Вячеслав а: балха воллаьхьа цо университета экономико-философски факультет ЛенинградскигIа ва из.

— Аз хьалхаш Палагутас хьахьа, — хьалхар цо, — Цхьаьнаьахь пачхьа кхахьа хьа хьахьа хьахьа хьаьа хьа хьахьа а, хьахьа хьахьахьа, хьахьа цIахьа, хьалхаш, хьахьа тIехь хьахьа хьахьа цIахьа тхо.

— Цхьацхьа бахьхьахьа толамош хьахьа хьахьа, — бIахьаьа из. — Новкъостаь хьахьахьа хьахьа хьахьа цIахьа хьахьа тIехьа хьаьа хьахьа хьахьа хьахьа хьаьа бригада, хьахьа, хьахьа хьахь болх беш. Ма-

сала, къахьегама яхье хьо тIехьахьа хьахьа, хьахьа цIахьа новкъостий дIахьа хьаьа хьахьа тIехьахьа. Кхелла хьахьа новкъоста Iа кхиача а ду, масала, Дудкин Петра, Васильев Геннадия, Ткачук Николай, Болтунов Владимир дахча тайпара. Социалистически яхье иштта кхелла коллективизма, вIашин хьахьа хьахьа, новкъостий хьахьа тIо ае Iомавь. Яхье дакъа а хьахьа, цхьана доахьа толамаш, бIарча новкъостий хьахь тIехьа хьахьа цIахьа хьахьа новкъостий тIо а хьахьа дIахьа. Иштта хIахьа хьахьа хьахьа тIахьа хьахьа хьахьа, «Нохьахь», «Матарах хьахьа ахь» газета хьахьа хьаьхьа. Юкъара хIахьа коллективашта хьахьа.

Евгений СМИРНОВ,
АПН корреспондент.

хьадора политически информаци.

Масала, совхоза цхьаьлагIа болх тIа бер тахьан партийни бу. Цхьа парторгана хIахьа дахьа хьахьа хьахьа политически хьахьа гонна. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] хоаьа хьахьа [illegible] 12 политинформатор [illegible] [illegible]. Уж дукхаш хьалхьахьа юкъара, экономически, политически, культурни дахьа хьахьа хьахьа хьахьа [illegible]. Дукхача политинформаторий хьахьа газета совгIа, журналаш а хьахьа. Масала, кхоь цу «За рубежом», «Новое время», «Матарах» социалистически журналаш хьахьа, хьахьа цуьа. Юкъара дешар политинформатор хьахьа хьахьа [illegible] хьахьа хьахьа ду совхоз

Кагорахьа политически дешар тхьахьа хьахьа хьахьа партийни, хьахьа, хьахьа хьахьа хьахьа хьахьа. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Политинформаторий хьахьа дIахьа хьахьа хьахьа собеседованеш, практически занятеш.

Уж кхоачашьахьа хьахьа дIахьа хьахьа хьахьа а ба партийни организацис.

И. КАТАЕВ,
Ачхой-Мартан района «Лермонтовски» совхоза партийни секретарь.

«СЕРДАЛО»
Бейр. шу. 31 марта, 1974 шу.

Республика

районашкара

хоамаш

Гуро-Мартановски [illegible] район. «[illegible]» совхозе дика болх бо механизаторийн звено. Цу звенон [illegible] Екатеринас куьйгалла до. Цу 15 [illegible] лаьттача барттайначу коллективо шайн цlа дlакхайтинна хьунара къахьегарца. Соьлжа хlора гектара тlера планаца 10 центнер тхьамкх лист [illegible] ялар ду, бакъда звено [illegible] доши деннадар 15 центнерал кlезиг а ца хаабо, шаьа. Шозй дош [illegible] яхкочашдар цар.

Дика къахьегарца белгалбоьлла ба уккхара Халиева Малика, Дикарий Джевсагlар Нобиста, Знаш, Алхазурова Зара, хlьта сийлен грамоташ кхьйдоз совгlаташ телаш дукха ле хостанйн звеньевая Мамакаева ще а.

Хlокх чуйнина бlаьстан балхашка кийчуш я звено коллектив.

С. МАДАГОВ.

●

Грозненски район. Бlаьстанан, районa цхьадолча бахамашка бlаьста кхаьча болх бо арабевлна. Цу лоархlамерче кампанина дика кийчо яьй № 2 йолча бахьлдарий-шурйн совхоза коллективо. Из кийчо миштта яьй хьожаш уккхаза вийрачa «Аргунский» совхоза делагане дика оценка елар тосьича техника, инвентарь. Вlаш дага а боьлаш дахча къамельел пайда баьлар, аргуьшита айьар уккхаза опыт а. Масала, механизаторо болх бейнта луш дола лаьаш сделье да. Нагахьа санна трактористе беказгlа трактор йохе по трактористе чотах товийт шолагlача совхоза, дlаьта лаьрlачул дукхагlа тракторо болх бейн трактористе [illegible] [illegible]. Из да Казахстана, Белоруссе, Ростовски областа механизаторашца санна уккхаза а техникага дукхагlа болх байта лоархlанга.

Л. ОСЕНЕВ.

●

Хlора гектара тlера 23 центнер илат дакха доши деннад укх шера Грозненски шурйн совхоза лаьтта леладерша. Цу совхоза хьалашка из атта дакхар дац, хlама аьлча уккхаза илат дlадув кхаш дукхагlа даькъе вьлешкен довкъашуш дада, хlаьта кий дакхаш а дац. Цудуьа чlоагlа йоахло и совхозе кхашка удобренеш яккара, гуракье дlайийнача культураща подкормка яра. Уж бакхаш хадаш тlеккховеш а ел чакхдаьккад совхоза механизаторашца. Хlана юрте боьлаша техника, инвентар делле тоа а я бlаьстан балхаш дlадолало кийча ба уж. Лаьтча лоьсара дакарца кхаш тlа ирти цар агрегаташ.

Ю. ВОЛОГИН.

●

Пахтеречни район. Лакхара цхьахамаш долаш чакхдаьккхар питалкина лоадамбу шу Къахьегама Цlеча Байракхаш Октябрьски Революцен орденаш [illegible] Вагаш Саги шерча лаьттача комсаш лелаеча бригада. Планагlа хlора гектара тlера [illegible] 60 центнер [illegible] шина [illegible] бригадо шай социалистически декхараш тlаьккхоачаш а доши 64 центнер дыкхар.

Дика кийчо я пакьаенай бригада бlаьстена. Дlакагlа йоачa агротехнически хаьншка ду кемсой бешемешкара балхаш, совхарчул дукхагlа кондраш хьукъаь а шоай «Братский» совхозе хьалхара моттиг шина а лархl бригаде коллектива.

●

«Надтеречный» совхозе сий доши я шурйн-товарни ферма бригадир Александра Ильинична Марченко. Тхьо цу кьалха Львовски техникуми чакх а яьлха зоотехника болх бе еана из укхаза эттара хьалха. Нахаца lамерш, белйне хилар, харцахьарчоа дукхьалел баккъахьуда [illegible] хилар, [illegible] бакалочуьгара де декхарийка вар цlенхашта хьалдоташ [illegible] бакъай долаш дукха еза из коллективе, хlаьта из кулгалду коллектива а дика долаш санна барттайна я.

Цу коллективо дилагlа доьа тlрахах ха кьинаре къахьегаш, хьалхашка яртта декхараш толамина кхоачашдеш хилар. Пятлетка къоастанбеча шира [illegible] 80 [illegible] шура [illegible] бакха [illegible] хиначa ферма коллектива хила [illegible] кхоачашдаьа из декхар.

Соахка лакхара къоахамаш хилийн къахьегар бахьан дола [illegible] А. И. Марченкойна «Знак Почета» яха орден.

М. ХУМАДОВ.

ЖА ДАХКА ДОЛАДЕННАД

Дошхий декхараш дlа Шелковски района «[illegible]» яхача колхоза жа лелаерашка укх шера [illegible] хьалхашка оттадьараш: шу [illegible] боахаме 86 [illegible] устагlа [illegible] лийта, [illegible] [illegible] духхьашка [illegible] а долаш хlора 100 [illegible] тlехьа 105 lаьхар [illegible] хlора устагlаш тlера 6,5 [illegible] тха дакхха.

Уж декхараш толаш кхоачашдара чlоагlа лоархlаме да жа дахкар дика [illegible], lодаь lоахарий дlа ца къастийташ хьалххедар.

Хlана колхоза масса бригадашка жа дахка доладенна. Из чlоагlа бехктоххаме ха я жа лелаерашта. Цар хьинадах, маькарлонах тийша дукха хlама да.

lуйрийна 10 сахьат долалча хана иийсделар тхо воккхагlа жа lу Бисултанов Муса волча жа лелаеча бригаде. Цхьан кинута а салаlа йиш йоацаш сизбеши [illegible] жа lуй. Масех дй хьалха наг-нагахьа шай белха болабеннаб уккхаза.

— Тха колхозе жа дахка доладаха деза 18—20 марте. Хlьта са бригадерa жа дахка доладенна цlьа кlира [illegible] [illegible] — йоах Бисултанов Муса.

— Дага таш беш да хьалхара хадамаш. Дукхагlа [illegible] [illegible] lаьнар бу, уж [illegible] да. Хlанз [illegible] бригадерча жа lуй керттера [illegible] ва loдаь. lоахарий [illegible] дарехе лоралеш, цхьаьккха а дlа ца къастийташ хьалхьедар. Цу гlулакха оттагlаьньа къахьегаш ва тха массане а.

Белгалденнача доьа, Бисултанов Муса колхоза дикагlча жа lуй ца lа лоархlаш хилар. Уккхаза жена цо болх бу 14 шу да. Цун ёрт хьалхеха доал колхоза. Сийлен доска тlа. Балха доламаш лакха хиларах цуьна дукхаза деннад мах боле совгlаташ, баркалаш кхайкадаь. Хасетама хьалашка [illegible] [illegible] шу ве а, пlсагlча пятилетка [illegible] нагlча шера хламаш тlеккхоечашта [illegible] даьлар бригада [illegible]. Хlара 100 жийна тlехьа 106 lаьхар кхебар, хlара устагlаш тlера 6,5 килограмм тха дакккхар. Укх шера [illegible] а доккхагlа да бригада жа lуша шоашта хьалхашка оттадаь декхараш. Цар доши деннад, шоай тороташ я лоархlа, хlара 100 жийна тlехьа 115 lаьхар кхебеш, хlара устагlаш тlера 7 килограмм гаргlа тха дакккхе.

— Жа дахкара дика кийчо яьй оаха, — йоах № 3 йолча жа-товарни ферма заведующе Мазаев Султана. — Массе желашка дахка леладенне дахкам жа лоаттаде къаьст-къаьста моттигаш кийчъяьй, lодаь lоахарешка хьежа сакманщикаш хьабоалабаь, доакъарца, молханаща, кхы мел эшача вlашаца lаахабаьб жа lуй. Къаьстта дика кийчбеннаб жа дахкара гlулакха Мурзагишиев Сайд-lаьха, Урузбиев lалаудин, Муцтиев Вале, Ярыгов Маьша боккхагlа жа lуй болча бригадашка.

— Масеха шу да оаха жа дахкача фуна жа лелаеча «[illegible]» совхоза доккхагlа волча жа lуа, Социалистически Къахьегама Турпалхочун Эсмуханбетов Нувде методах пайда эц, — аьнний дуаш жа-товарни ферма заведующе нов. Малаева. — Цунах доккха бер ат даьннай тхона. Хьалха тха колхозе вистахьа жа lу шера ваьар 160 жена тlехьа 105—110 lаьхар кхебеш. Хlанз уж иттая ба тха боалане. Партега советски хьалхьаган КПСС Центральни Комитето тlаьча Кхайкарела гlулакхаца шоп делара хьинарерча къахьегама шу де лаьрхlад оаха пlсагlча пятилетка дикъагlча, укх къоастамбеча шерах.

Р. МАЛЬСАГОВ.

МОСКОВСКИ ОБЛАСТЬ. Ялата, ялата-бобово, кхьча юртбоахана культурай лакхеи гешшаеш хьувкъам хулта lалашдеш дола дукха керда сорташ хьадаьд укх тlеххьарча шерашка РСФСР lаьрма доалача лаьттай лонерча юрта боахама lилма - тохкама институте селекционерашa.

«Московски-21» яха [illegible] хlана СССР-а эттара чlоагlагlа вержача бlаьстан ялья юача культурех ца а хиана дlаеттаб. Из дlабув 28 областен арах, хlора гектара тlера 40—45 центнер хьувкъам лу цо. Соахка из тайпа мукх дlабийра 2 миллионе 754 эзар гектара тlа.

Бlаьстан ялье дуача [illegible] сорт теадара а болх беш ба селекционераш. Хlанз тохкаш да кхи керда шин сорт — «Московски-21», «Московски-35». Уж сорташ дукхача областашта перспективни лоархlад. Тоьлла дохен оаи доланш да куй маргlаьр, lодужаш дац.

«Московски-21», «Московски-35» яхача бlаьстан яьа дуача хlана сорташа хlора гектара тlера 60 центнерагара 40 центнерага кхоачаш хьувкъам лу.

СУРТА ТlА (аьрдехьара аьттехьа): бlаьстан ялье дуача [illegible] селекции оча лаборатора опытни станцие ба лаборанташ В. Ефимкина, Л. Шидловская, воккхагlвола lилман белхло Е. Лызлов, СССР lилмай Академе шоькъарча генетика института стажер Л. Тупилова.

Н. АКИМОВЕИ
В. ЕГОРОВЕИ сурт.
ТАСС фотохроника.

КИЙЧА ХИЛИЙТА ТРАНСПОРТ

Вай республике дlадоладу транспортни средствашка аргlамара технически хьажар.

Дикахетар да, пачхахьалкхен вай шоай долахьарен автомобилаш шерагара шу массаза доал технически дикагlча хьал тlа хулаш хилар. Масала, транспортни средствашу технически кийчъяра боарах 1973 шера 80 процент бар республике. Лурчагlарчул дикагlа я из цифра. Цо теша ду вlаштlехьа йола автомобиль наькъашка гlолла лелаш шерашна хилийтара бола тешами шоай йоацаш хьалхьа [illegible] мухьаш дlа-юла яхахьорй декхар толаме кхоачашде йиш хуьлийтаргйолча хьалех майнола хоаш болча советски наькъа сиздетам лаазбешна хилара.

Технически хьажар соахка миттa лакхача технически болаше чакхдоьккхар «Чечингстройтранс», «Грознефть» объединене транспортни конторааш, дукха кхинраш санна йолча транспортни предприятешка а. Халахете а, иззаморг оелалургдаш цхьабола автомобилистех.

Масала, технически вlаштlехьа йоаца автомобилаш наькъашка араяхар бахьан долаш соахка 37 хатар хиннад вай наькъашка. Цу, кlаьлла аьнна, заврееша 12 саг виьнав, 41 сага човрраш яьй. Цудуьа ла шера хулча технически хьажаргара укх шера дlалехараш дика довкхагlа хилар. Дагалоахарагlа аьлча, уж дlадекхаш маьдера аьтча хьалхагlа шоаш хиначa тайпара дуса дале а, царна кьаьанкьа керда, цу тlа а дика лоархlаме а долаш доле, хlамаш кlезига дац. Керда кьэдоаладераш цlерагаре шийтара дlаколалу. Технически хьажарах хlана дена дlа автомобилашка, мотоциклашка, прицепашка юкъагlера. Пачхахьалкхан технически хьажар яхаргда.

Укх шера дена дlа шера цоаца хургда технически хьажар ерригача автобусашта «такси» яхача легковой автомобилашта. Кертторча транспортага, цу даькъе наькъа шоай долахьа йолчуга а, шера цхьа хьож.

Транспорт технически малагlча хьал тlа я хьажара керда, автомобилисташта аьттув болашагlа йола ханаш оттаьй. Масала, наькъа шоай долахьарча транспортага хьажар 1974 шера 1 январеов дена 31 октябре кхачвалца хул.

Нохч - Гlалгlай АССР Министрий Совета распоряжения хьежжа автобусашкен «такси» яхача легковой автомобилашкен, хlаьта митта пачхахьалкхен кхача транспортага а хьажар 1974 1 мартера 15 [illegible] кхачвалца хургда.

Шоалагlа хьажар, хlаьта из пачхахьалкхен транспорта мара доагlаш дац, 1974 шера [illegible] [illegible] 31 октябре кхачвалца хургда.

Уж кеддадараш прогрессивни лоархlаме хургда. Хоаш малдара, хьалха хьажар бlаьста хlерда дlадолалора. Хlаьта lаш бlаьстан юкъа дика кийчо яра аьттув боацаш ханаш а. Къаьстта а высокогорни транспорта доагlаш да из. Кьайладахьа гlерта хьашт долаш дац, бешка шоаш бовацча автомобилий цхьабола даьшта технически хьажар — камаеш хеташ хилар. Уж бахьду технически паспорта тlа е талона тlа йоаттlаш йола белгало ма йиштте я. Цу тайпара гlулакхаш къаьстта кхераме да аргара хьежсоаргlа бола мухаа дlа-юла кхувльнга шоаеx тийша а тlаьаа тlадожадаш беректа. Цу мочарка [illegible] да шолагlа, официальни хьажар. Цу гlулакхо транспорт технически дикача хьал тlа лоаттаеза бербоьлача белдарга уж.

Укх шера дола транспорт технически дикагlча хьал тlа лаьара дlадехаргда.

Къаьстта чlоагlа тешаш еа тормозной систама, рулевой управлени, чаржшаш [illegible], сердал далеи сердалеа дола бус приборашц, радиопомехаш хьалуешара [illegible] йола ноккъаролеашц дlайоахаа устройствашц. Уйх шера къаьстте уйла тlайохийтаргья араеттача газашка фо бlех ца дайтара. Цу уллай болх тохкача хана шерра пайда эцаргба контрольно - измерительни аппаратурах. Вlаштlехьа лоархlаргье масадолча хlамашца кхоачамбаь. дlагlахьежача хоа, лакхе дайцача дlадехаргдаранка хьежжа йола транспортни средство. Транспортни средство моллагlа а царех цхьа хlама эшаш хуле, вlаштlехьа йоацаш лоархlаргья. Къаьсттача гlулакхашта лелаеш йола автомобилаш технически малагlча хьал тlа я хьажарал совгlа, цу тlа къаьстта шоай тайпара оборудовани латтай а хьожаргба. Нагахьа санна из шоашкара дlаьхкха хуле, беккечарна административни порядкагlа бехк баргба. Къаьсттача гlулакхашта оттаь оборудовани тlера дlаяьхача автомобилашта эксплуатаци яйтаргьяц Госавтоинспекце, нагахьа санна из тlалаттам хиларах къаьсттача гlулакхашта лаьрхlа автомобиль санна регистраци яь хиннале.

Наькъа шоай долахьарча транспортага хьажар дlадолургда 1 январера 31 октябре кхачвалца. Миштта кхетаде деза да из? 1974 шера 1 апреле дена регистраци яь йола автомобилаш чакхьяьнна аьнна [illegible] талонаш дlа [illegible] ма ла из цхьа. Хьалхагlа регистраци яь хиначa транспортни средствех лаьца аьнна, царга хьажар 1974 шера 1 апреле дена дlадолалургда. Граждашта шоай долахьарча автотранспортага хьажар чакхдовккхача хана укх шера цу балха къаьсозаргья [illegible] йолча оборудованеца кийчъя технически гlулакхаш ду цхьайола станцеш.

Наькъа шоай долахьарча транспортни средствашка станцеш хьажар цар даьшта ларах доши да. Хьажар чакхдоккхача станцешта даьъа лацар сехьа латт аьнна, из латт, дlадехьа реша хьежжа автотранспорт технически миштача хьал тlа я хьажарах. Из болх машина дай пурамагlа беш ба. Ремонт ць яьначуй тlехьагlа вlаштlехьа йолча автомобилий даьшта оттаьча образецах йола справка лу. Спсавко боатье лу «техосмотрах чакхъяьнна» яха ГАИ-ра талон хьаьна. Легковой автомобилий даьшта автомобила кузов чу дlаоттаю талон хьадахка доллача кизга аьтта онгlоегахьарча лохерча саьнга хьалхашкахьара оагlув чуьхьа а йолаш, хlаьта керда ер хьамиилца йолча хашгага дlа а яккхаш. ГАИ боаллоэ дlайийккхача хана дlахьокхаш а из. Шоай долалаьа машинаш йолаш барашка техосмотрах мах беннеи (автомобиль — 1 сом 50 кепиги, мотоцикл — 1 сом) 1974 шера транспортан средствашцa тlера сбор гуль кхинташ хила деза, нагахьа санна городе говзаа хьесалерча посаеша балаш уж бале.

Юртаьша бахача наха районера ГАИ яйт техосмотр. Хlаьта шоай долахьа автомобилаш а йолаш Грозне бехача нах — «ВАЗ» яхача Грозненски спецавтоцентре майдан тlа, Старопромысловски районерча технически гlулакхаш дена станца, хlаьта миттa Госавтоинспекце а.

А. КУРИЕВ,
Нохч - Гlалгlай АССР МВД ГАИ госавтоинспектор.

СИЙЛЕН НИКЪ

ДИКАЧА НАХАХ

Аьнюхе сийрда йоалаш латт. Цхьанне шолагlчуьгара шийна никъ бехаш санна сигналаш я телаш Грозненски № 2 йолча пассажирски автотранспортни предприяте хоара аракоалаш я тайп-тайпарча маркех йола автобусаш. Хьалхарчарца шийн автобусаца маршруте вала аракоал юкъерча дегlара, вала водитель Дакаев Саид.

Ше водитель волаш къахьегачо тхьаьн пхийттах шера дукха совгlаташ тийшнад Саид Дакаевича. 1950 шера илат чувоалча хана башха-дика толамаш карагlдалерах Кав. ССР Лакхехьарча Совета Президиума указагlа «Республика заслуженни водитель» яха сийлен цlи а Сийлен грамота а еннай цуна.

Водитель Дакаев Саид дика тешамеи поакъост хиларах лоаца дукха масалаш доалале йиш я. Из цlекха а тlехьалаш лаькъа тlа хьоазам хиина автлочча шофера поакъостал ца деш.

Дукха моттигаш кхьстошнай цуна сихбеша автобуса тlара lобоалча пассажирашна шоай кара лаьца яха хlамаш юкъейтош. Шккъ хlара хьалха бериитта аьха дукха хlамаш, баргъаш чудола тlорниг бесабар уккхаз автобуса чу. Цох диспетчерски а митта шийна бовзаш болча водителашка а довзийт цо. Цхьа-цхьа дй доладашехь цун да кора а вць Саида дlейна тlормиг. Чlоагlа барна кхаш ца уллаьна тlормиг хиина кхьалег.

Дийтта шу диза кlаш ше волча автобоахане цо къахьега. Цу шерашка цхьаккха шуга дlалахьейтадаш по пачхахьалкхен плани тlайна социалистически декхараш кхоачаш ца деш. Цудуьа пассажирски автотранспортни водителашта юкъе хьалхарчарца коммунистически къахьегама ударник яха сийлен цlи елар цуна. Цхьоалагlча класса водитель ва Саид. Ше лелаеча машина тlехдика йоал ду цо. Цудуьа дукхьашха дика волча хана шийга еннача ПАЗ-652 яхача машина тlа капитальни ремонт из ца йохийташ 7 шера болх бир Саида. Цул тlехьагlа еннача ПАЗ-672 маркагlа йолча № 69-48 ЧИД автобуса тlа болх беш ва из хlанз. Керда йолаш санна я автобус. Маршруте а хиина ше цlавеча цуьна тохе леза кулг техе мара цlаводац Саид Дакаевич. Цудуьа наькъе гlа хьоазам хиина моттиг а нийслац. Даь-пхи шу диза коммунистически къахьегама акпаж яха сийлен цlи яшхарах луш йола карара-кера тела цlе вьнцел бо а цун комнъаста Алихаджиев Джамалдина а карара ца йоалийташ лелаю.

1970 шера дена пассажирски автотранспортни предприяте водителашта юкъе яьржача социалистически яхье цхьадлаш хьалха латтош хьаьогlа Саид Дакаевич. Цуьна шийн болх кхетамца вlаштlехьбаьхка доши хилар предприяте кулгалдоша ца вуьш дисанзар. Цудуьа дйъ шу хьалха бригадирьла хьожаву нов. Дакаев. Дикагlчарех лоархlаш яцар цу хаша бригада. Бакьда, керда бригадир вена массех бутт баьлалека хьалха латтачарна юкъеяхар цо кулгалдеш йола коллектив. Цу хана дена кхьча бригадашта хьокхам телаш къахьегаш я из. Цун бригаде къаьстта дика болх беш ба водителаш вежарий Хаджимурадовгlар, Уланкин Николай, кхыбараш.

Балха араяьагга дилача предприяте эттара лакхагlа коэффициент йолчарех я Саид Дакаевича автобус. Дlадахача шера 326-чa маршруте хилар из. Из бахьан долаш шера план 110,3 процент кхоачаш я еш, цон цун поакъоста Джамалдинон пачхахьалкхен кассе хlаьтейна совгlа дlачуделаю 1500 сом. Укх шерара план кхы а йоаккхагlа але а цох лоархlабеш яьабоагlа уж. Январь бетта план 102 проценти февраль бетта задани 105 процента кхоачашьяьй цар. Шера план 27 декабре кхоачашьяь доши деннад цар [illegible].

Бригадир кулгалло ялча ца lеш кхетам лур а хила везилга дика кхетаду Саид Дакаевича. Цудуьа дукха кхетама болх бу цо кхоачагlа гаргта саг чувоагlача шийн бригада водителашта юкъе. Предприяте дикагlола водитель лоархlаш ва из. 1970 шера дена вlаштта диазза хержав из профсоюза местами членаш. Шийна тlабелла моллагlа общественни болх цlенош биззаш кхоачаш е цо коллективa шийх бена тешам бовбеш цо.

Хьинар долча водитела хlама лелаю аара йоацаш болх бу водитель яха кхоалагlча, шоллагlча, цхьоалагlча степена значокаш «Социалистически яхье котало яьккхаръ» яха значокаш. Тlахьанел совгlа сийлен грамота я, lалахьмате дукха да къахьегама книжка тlа дlа а язъеш яхьа баркалаш, тийшша премеш. Уж совгlаташ дlаязадь цун къахьегама книжка хlоь миссел сома да. 1969 шера № 2 йолча пассажирски автотранспортни предприяте къахьегама Сийлен книжка тlа йихьай цун цlи. Дукхача шерашка предприяте тlа хьалтеха доал цун портрет. В. И. Ленинa бlаь шу дузача шера цуьна елар ленински юбилейни медаль, хlаьта СССР-ен Нохч-Гlалгlай АССР-ен 50 шу дузача шера цуьна елар Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота. Цу совгlаташа а тешал ду цун къахьегама никъ сийдолаш хилара.

В. КОСТОЕВ.

Хьокхам телараш

Хlара къахьегама ди кердача толамашца белгалдоаккха химически реагентaш араехеча Карабулакски завода болхлоша. Тахан оалхечул дикагlа къахьегарга кхача деназагlа болх беш ба уж. Цудуьа деттерзаьнга дикагlа хул цар производственни хьокхамаш. Пороша хьысапара КССБ яха химически реагенташ араехеша шин бетта план 105,8 процент кхоачаш а еш, планал совгlа цар араххийнай из продукци иттаьн эзарош сомий маьха. Товарни продукцина реализаци яра пачхахьалкхен план 103,8 проценти валови продукци араехера шин бетта задани 104 проценти кхоачашъяьй завода коллективо. Къахьегама овсарле цаl-ех процент гаргта лаккхьяьй. Из хул соахка укх хана химечул дика лаккагlа.

Тха заводе беррига къахьегаш болча болхлош ахаш гаргга бараш кхалнах ба. Довхача къахьегама толамашта юкъе диззза дакъа лоац цар. Заводе къахьегаш болча кхалнахех 10 процент бараш лакхера образовани болаш 20 процент бараш юкъера-техническия образовани болаш ба. Царна юкъе ба къахьегамхой райсоветан поселковой Советан депутаташ. Цхьайтта кхалнаг коммунист я. Дукха кхалнах ба тха предприяте агитаторашт пропагандисташ болаш.

Хьинаре къа а хьегаш башха дика толамаш дахарах соахка завода дукхача кхалнаха елар «1973 шера социалистически яхье котало яьккхара» яха сийлен значокаш. Царех ба Брагe Елена Николаевна, Кодземирова Зинаида Ивановна, Конева Надежда Георгиевна, Ткачева Екатерина Михайловна, Халидулина Любовь Михайловна, Павленко Екатерина Александровна. Ворхl кхалнага портреташ завода Сийлен доска тlа хьалтехад.

Шоай къахьегама толамашкы тlа а лаккден къаьег цар укх март бетта.

И. КОСИВЧЕНКО,
Карабулакски химически реагентий завода планово - производственни отдела начальник.

ЧЕРНОВИЦКИ ОБЛАСТЬ. Профессеш кlезига яц вертолета. Из я грузчик а, санитар а, ГАИ патрульни инспектор а. Ахархочун къахьегам а бейлаб цуьна.

Хlана пробеланеш [illegible] массеха вертолет хьехьаlашо шекара свеклан дlаа [illegible] [illegible] кийчдаьча кхlамча йола беш я. Аххa февралe сигалера lочу саргl ялар гектар совгlа аьтта обработка яьй Новоселицки Хотински районий колхозашна.

СУРТА ТlА: вертолета тlара минеральни удобренеш чоусаш латт Новоселицки районерча «Украина» яхача колхоза кхашка.

И. СВЕРИДА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЮХЬИГ ВО ЯЦ

Дика накъьабьяхкар бlаьстана. Грозненски района «Горячеисточненский» совхоза кхаш лелалараш. Юртбоахама культураш дlаеера кампани эшорг мел долчунца кечам баь дlайолаеннай боахаме укх деношка.

Коммунист Тазаев Имран керте латтача тракторни бригадо маккаш доадаш лаьтта кийчдеше а кенаца вlашагlьяьнь горох дlаюв боахаме.

Хьалхарча деношка дено дика къахьегарца белгалбевлаб механизатораш Елхароев Виктор, Хасиев Шамад, Ломдаев Муса, митта кхыбараш. Масала, къьнагlа волча механизатора Хасиев Шамада кхо секлкха тlехтессича шийн трактора тlа бола беш ден норма 34 гектар йолча хlара дийнахьа 40—42 гектар хlамаш дlаюв.

Лоаццача хана дика ейхдада лаьрхlад механизатораша бlаьстан балхаш.

С. МУРЦАЛОВ.

ДАЙ СИЙЛЕН ГlУЛАКХАШТА ТЕШАМЕ БА

Коммунистически парте комсомола керттерча декхарех цаl лерхl кагий нах мехкарийн дай революционни къовсама турпала традицеш, болхлоша, колхозхоша, интеллигенцие шоаш кхо ца беш тахан къахьегама доахa толамаш, марксизма - ленинизма сийлахь-йоккха идеаш йовзийташ кара мах беши хургболаш хьалхебар.

Комсомола XVII съезда декхача гlулакхашца накъьалхара хlанз шерра беш беш йолча республика комсомольски организацеша коргlортолга ю боккхагlчар сийлен традицешта тешаме йолаш гlеньe хьалхехара хlанзалла хьа шоаш lоаьша опытах.

Советски наькъа революцени, тlема, къахьегама сийлен моттигашца гlолла еш йолча Ерригсоюзни походе дакъа лоацаш хиннав укх тlеххьарча хана 260 эзар комсомолеш кагийкей. Къонахчар Дала лада безам сонбаккхара, уж патриоташ болаш хьалхебара эттара пайденагlа дола гlулакх да из. Миттa, комсомольски организацей массазара гlулакх хиина дlаеттад парте, комсомола, тlема, къахьегама ветеранашца вlашагlкхетараш чакхдахар, сийлен музейни уголокаш хьахар, обелискаш оттаяри мемориальни доскаш хьалтохар, слеташ митингаш яр.

Кагархошта патриотически кхетам балара дика терхо еш я ВЛКСМ Заводской, Урус-Мартановски, Сунженски, Шелковской, Малгобекски, Гудермесски районаш.

Дай сийлен гlуллакхаш шерагlа довзара тlадерзадь кагирхоша чакхдоьхкта вlуллашна [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ниттe къонахчар даьтта хилла сийлен 580 музей, уголокаш, лаьрхlа цу гlулакха [illegible] дlаьаш а долаш. Цу лоархlаме эттара чlоагlагlа вай мах бе из да кагирхошта дика кхета балара [illegible] [illegible]. Исторически [illegible] [illegible] [illegible] вlашагl-беттебалара. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] дlаловзийташ хиларо.

Дай сийлен гlуллакхашта тешаме болаш кагирхой хьалхебала айхха дуазадаьна да къахьегама кхетам балара белхаша. Шелковской районе массеха шу да вайна массацена дика довзаш волча Социалистически Къахьегама Турпала Н. А. Эсмухамбетова цlерагlйола кхоьача жа лоргарий конкурсаш чакхйоалаш йола. Хlара шера шин бlаь гаргтача саго дакъа лоацаш йола из яхьа чакхъяьлча вотбаьккхашта совгlаташ дlалуш цlа хеза жа lу шо хул.

Цу тайпарча конкурсаша къаьст-къаьстача профессегlа толашагlбараш хьагучабахарали къонахчарна къахьегама кхетам балaрали совгlа хьалха латта опыт а шерра йоаржаю.

Йоккхагlйолча воахален сийлах традицешта тешаме болаш [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lоахьй Сергеевская [illegible] боахама техникума комсомольски организаце. 317-ча [illegible] стрелковa Будапештски [illegible] [illegible] тlема гlулакхаш [illegible] массейн шера [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Карторче Нохч - Гlалгlай, Къабарда - Хlанорй, Черсий - Балкхарой республикашкахьарча [illegible] кагирлошка латташ [illegible] дикене лоархlаме [illegible] Кавказ фашисташ [illegible] [illegible]. Шин гlулакх чlоагlа [illegible] [illegible] нов. Вострикова хьалхенна [illegible] Черсий - Балкхарой республике [illegible] - Кувт яхача шолта [illegible] [illegible] тlа обелиск [illegible].

Чlоагlа уйла тlахкхайта ладу № 5 йолча профессионально - технически училище В. И. Ленина нахари цун гlулакхаш хьокхаме а чаттадеш кагийча нахи мехкарашта кхетам дулга. Хlара шинара ди ленински ди да аьнна хьаккхайкадаьд уккхаза. Хlара группе lомаю В. И. Ленина биографи, парте ветеранашца вlашагlкхетараш чакхдоах, баьчча къамаьл дlаладаьча пластинкашка лаьвнг, тематически кинофильмашка хьож.

Хоастаде доагlаш хlама да комсомольски организацешта шоай коллектива истори lомадар, цох лаьца материалаш гулъяр. Ножай - Юртовски, Веденски районий кагирхоша шоай юртий революционни къахьегамен традицеех, хьахара доаховаш вlашагlьехкачерс йоаццa материала гульяй.

Шоай комсомольски организацешко истори лайна ба Октябрьски Революцие орден лелаеча «Красный молот» завода кагий нахи мехкарийи. Цо дика хьагойт краснмолотовцей хlайзара йоахале дай революционни, тlема, къахьегама традицешта тешаме йолга, цар сий дола гlулакхаш уж [illegible] болга.

Революционни, тlема, къахьегама сийлен моттигашца гlолла Ерригсоюзни поход чакхьяккхара комсомольски организацешна беш бола болх кагий нах Советски Эскаре гlулакх де кийчбара лелаеча практически гlулакхашца айхха бувзам долабу, хlиэта из бахьан долаш цох дика бериет я доал.

Урус - Мартана района призывникашка республике беррига кагий нах тlахьийнаб Советски Эскаре гlулакх дара шоаш хьалхе дена кийчбалара, хlаьта цу даькъе шоашкара дика хьокхам а гойт цар. Уккхаза Эскаре гlулакх де кийчлуш болчарий хан-ханнехьа спортанш, спартакиадаш ю. Дlадахача шера районера эскаре гlулакх де бахийтача берригах 73 процент ВЛКСМ членаш бар, хlаьта 94 процент бараша ГТО нормативаш кхоачашьяьй.

Лакхе белгалдаьккха маьлхара, кагирхошта патриотически кхетам лучa цхьадола дика гlулакхаш карагlдаьча республика комсомольски организацешта. Бакъда, кlезига дац цу даькъе республике диза дисараш а. Вайнаха шерра даьржадац «Са Даьхе—СССР» яха туристически экспедица укхагa. Цу гlулакхо кагирхой хала хьажий доттагlала, советски патриотизман социалистически интернационализман уйлаш йолаш хьалхебара аьттув хулийт.

Кагийча нахан мехкараштеи патриотически кхетам балара беча балха дукхагlа юкъевза беза революце ветеранаш, тlема къахьегамен турпалаш, творчески интеллигенции вакилаш, шерагlа пайда эца беза культура учреждений кхоачамаш, ДОСААФ материальни базах.

Комсомола комитеташ лехкерийлаьа а Советски Эскаре гlулакх де бохийта кагий нах торжественно накъабаха, шоайшара дlабахача салташаца механхоша бувзам лоаттабе цар дезадешта поакъостал да.

Кагирлошта коммунистически кхетам луча вай толам боаккхаьта дукхагlча даькъе хlара комсомольски организаце деналах тийша долга хоаш да, цудуьа ВЛКСМ областной комитето даим терко ю хlара комсомольца деналах шийна тlадиллача гlулакханара цун бехктоккхами айбара. Тхо дог тийша да ленински комсомола XVII съезда накъайолхача республика комсомольцашех кагирхошни шерда толамаш доадерзадерах.

А. МИТРОФАНОВ,
ВЛКСМ Нохч - Гlалгlай обкома секретарь.

«СЕРДАЛО»

Ъеlа ангl, 21 март, 1974 шу.

«ХЬАБОАЛАБЕЛ ДИКАГІБАРАШ»...

РЕЙД

Ухх деношкн Назрановски бувзама учреждене балхаги хьожаш тхьар «Сердало» газета рейдоян бригада. Миштад гІулакхаш? — КІантІа ца а доахаш ьыча, да велалургхолаш дац цигара бакълар.

Цхьабакъда, дика нах болаш дац дуне», ахача халкъа кицага хьежна шоай балхах дог лазараш боаццам-м ац Наьсарен бувзама учреждени. Хьаьцаргъа вай Долакх - Юртарча бувзама отделене почтальон Белакиева Мария. Наха тоамбеяга шиї хьеттера декхар лоархІ цо. Хьамала къахьегар бальая доладш дола сий ду цун юртахоша. Дуккхача хана цера шиї участкерча цхьамка а сага почта хаикакъа пІа ца хьош бохам баьбац республиканска конкурса лауреат йолча Марияс. Бувзама управление Сийлен доска тІа дІаязъяь я цун цІи.

Профсоюза обкомен бувзама Управленеи грамоташ ениай почтальонашта Хучиев Юсупа, Ульченко Марижина. ХІаьта цхьаькка гІалат ца доалийташ дика болх барах хІара бетта премеш йию Налыгиев Яхьяс, Меркулова Раисас, Орлова Надеждас, кхычар.

Шоай болх дика вІаштІехьбаьйкха бувзама отделенеш а я Наьсаре. Царех я ТІой-Юртара, Долакх - Юртара отделенеш. Уккхаза хьа ч[illegible] хьем ца беш дІакхоечийт кадьрашка газеташ, журналаш, кхьйола корреспонденци.

Кхы цхьаькка а да тха болталахкха безам болаш. Совхка во болх бу ахаш массанахьа юкцаш яр Евлоев Хьалезета Башира довл ху Наьсар-Кертерча отделене коллектив. Ухх шера оаьлангара деш хушабенйб цун болх. ДІачуваьча лестам болаш я чухьакхьа. Почтальоншна Арчакова, Иноземцовас, Евлоева, Точиевас дика болх бу, ахаш дукх юрта массане а.

Цхьатта тоабаьбац шоай болх бувзама кхыча отделенешка. Хьожаргда вай гаьна йоаццаш уллача Аьли-Юртарча отделене балхага. 14 ди хьалха эрахьаьнна газеташ, журналаш дар кадьрашка дІа ца кхоачадд. Цхьаккха лестам боалаш шІаръюкъо хадар уж. Фуд ер аьнна дайча хаттара, почтальон вац, айкка шоа долар отделеш кулгалхочо Оздоев ІалаудинаБашира.

Шин участка йІкъа а отделени. Цхьа эзар совгІа саг ва уккхаза тайп-тайпарча изданешта язбенна. Царех ахьнеша керда долча хана дешар газеташ. [illegible] йиш йолаш гІулакх дац аз. 2 кІира хьалха дена лесьмош а дацар дІадахьа саг вац ахош.

ХІана Экажкъонгий - Юртарча отделене да тхо. Шоай балха цхьаккха кхоачамбоацараш дац ала гІертаж къамаьл ду отделене начальника Сахалова Иналкъий Лидас. Ше ди хьалха дена газеташ хьехаргдой хьа а баьака дІадахьарга хьежаш ухх йоах цо.

Из гІулакх тажа юкъерча школе далача тхона вІадда в дІага ца хилна хІама тІуфадьлар. Дешара керда цу доалаш шо-шоай классашкерча дешархошка «Пионерская правда» яха газет язъайтад классай кулгалхоша ии. Юталовас, Костоевас, Аушева, Альдиева, Гамагомедова, Цыкос, Кациева, Измайлова. Уж газеташ дерригаш хьакхахьаш ахаш летьаш бец дукха хьехархой.

Иштта хьаьхадь «Красная звезда» яха газет, «Весенние знания» яха журнал хьакхахьаш сона ахаш дувц цу юрта Куйбышева цІергІча улица № 24 йолча цІагІа вахача Кортоев Махьмада Николая. Дешархошта воении гІулакх хьехара чІоагІа сона эш уж. ХІаьта писмош, кхиметтел телеграммаш а хаикенна хьаькхахьац тхона яхараш бар тха къамаьл хиннача иттех хьехархочоа юкъе.

Кхы цхьаьнга а да бувзама отделене хаьрцакъа хІама. Почтальонаяла дІехаль ве вокха саг Беков Зяудин. ХІаьта дешна дагІача шиі берашка из болх а байташ из цІагІа вагІа йоах юртахоша. Болх бе саг вагІац ахаш бехка кІалхарьаяла гІертаб отделене начальник ноз. Сахалова.

Цун къамаьл хьалхоацаш вар района бувзама узела начальника заместитель Зурабов Ахьа Іаьла а. Хьабоалабел тхона дикагІбараш, аз хІана ухх сахьете балха хьажаргба уж, ахаш ше вагІача уралехар Іаьла. Тхо шоана болхьой дахь декхарийла дац. шоай гІулакхашйе хьаща дезараш шо да, аьйна цхьаьне саина массане жон делиб хьехархоша ца доагІар дувцача бувзама кулгалхоша.

«Электроинструмент» завода юкъе, дукха нах бахача к № 1 йола отделени. Тамашийна дар тхона дайна сурт: чухьнахьа бІеха ер, уй тІа, истолаш тІа хала газеташ, журналаш. 3—4 ди да царех цхьадараш хьадина. Почтальон Гребенникова цамогаш хиннай, дІадахьа саг вац ала гІерт хиина отделене начальника декхараш кхоачаш ду Паров Умаят. Хьалехьча корадоагІаш вац предложенеш жалобайн книжка. Белта аьнча, уккхаза из вІалла хилнадий хоаш саг а вац.

Тха къамаьл хилар отделенена юкъе гІаьна йоаццаш Скрябина улицагІарча № 42 йолча цІен № 45 йолча квартире вахача Измайлов Исраила Хаматханаца. Газеташ долаш, «Вокруг света», «Здоровье», «Молодая гвардия» яха журналаш яздаьх Хаматхана. Района бувзама узела начальника заместителя нов. Зурабов вхе а латташ «Здоровье» ахача цхьан журнала хьалхара 2 номер мара хьенаш сона, йоах цо. ХІаьта дахьаш а ца дахьаш а хул газеташ.

Иштта бІарча хІара деагІараш хьагул а дий цхьа хьадахь тхона газеташ Аушева Марема, аьлар района бувзама узела тІехьхьенча, Мира улицагІа вахача В. Дидигова а. ДІаяццара хоам бе безаш 23 феврале Москве дахьийтача писмошта хІана а доецу бахаш тхона, дувц ну юкъе яхача Томова Золотхана а. Цу тайпарча бувзама, балха раьма боацараш дукха нийсбелар района кхыча отделенешка а.

Кхы дикагІа болх бец из района радио, телевизорийраш. Назране телевизорий кхыша хьалге йолийча боиза кхаь хиинабар пьенразопта. Вакйлар аьнча, дукха гаина-и ду лаваар из дикастор. Вышка гьаргьа хьача Грозне яча телевизионни передачанка хьажа шоай йиш хургь мотташ ххннабар уж. Шоай меттала увтуча спектаклашка, концерташка хьажа йиш йолаш хилаьар Наьсарера промышленносте болхлой, кхаша, фермашка болх бераш. Цу гІулакха Шамиль дукъ бахие деш дийцар тхона республика бувзама Управлени начальника ноа. Хаита а. Цита лаьрхІа ретранслятор оттаерг'ьа оаха ер шу чакхдоалаш, аьлар Хаит Абраи Захарович.

ХІаьта радиога дахгагІа безам боацаш а саг вац райоие. Болх ца беш пхьаза кІира, бутт бахххарал совгІа гІар еяга мара хьа фу йоах ца хоаш а хул радио чу ду къамаьл. Хозахета лийзар оаха района бувзама узела начальника заместителага радио чуйлала доьш бараш дукха бий хьина хаттар. Дувзар къоестадеш ца хьача сеина ела радио хьина жон лу цу хаттара моллагІчо а. Иштта болх ца беш ду-бий са доаккх телефонаша. Аппараташа во болх барах кхетадеш хьаац дІа-юха дувцаш.

Вахача наха шоай бехках а дукха кхоачамбоацараш да бувзама узела балхаца. НагІьа дІа корадоагІаргдац яоанІарга почта яшка йолаш. ДуккхагІча дахьтае уж йоапаш да дуккхаза вІаштІарда пІенош а. Цудухьа тоа дІачукхуса доаш хул газеташ писмоша.

Е. ЗУВКО,
ВЛКСМ Назрановски райкома секретарь.
М. ТУМГАЕВ,
«Сердало» газета спецкор.

— — — ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА — — —

МАЛАВ ЖЕНЕВСКИ КОНВЕНЦИ ТЕЛХАЕР?

Израильски бІуво хадда бомбаш чуетт Ливана къулбехьача цакъа идача юргаштех поселкаштех, цо дІалийкача Іарбий лаьттанкха террор ледаю. Цу цхьан хана уйла тІера дІатуваяр духьа пропагандистски маневр а лелаш Тель-Авиво шерра кампани йолайъй тІема плененца хила дезача гІулакхай хьажьелера Женевски конвенци телхаьь моттигаш хиний ахаш Сири бахе а еш.

«Израиль мара кхы малагІа пачхахьалкхе я сага элементараш бокъонаш, Женевскиа кхийолеи конвенцеш телхарах ВІашагІкхийттача Къамий Организаце селлара дукха бахеяь» — аьлу цуица дувзадоацца «Орян-Жур» яхача дамаски газето.

Дуннеи халкъашта юкъара ер орига норман телха е еш харцаьакхи Іаьдалаша вахха 1967 шера ноябра дешна 1971 шера августе кхаччалца дІалийкача территорешта тІара Іарбий 16318 цІа йохадаьд. ТІа хІема цІа юташ Іошаьргъай Голански лакхаленашкара тхьаь итту совгІа юрт. ТІема пленешца хила дезача гІуланкхай хьажьхьарча Женевски конвенце 4 статья телха а еш оккупанташа цхьаккха дача а тІема пленешка лархІа тІкаи Палестински духьален болама къонсамхоех. Цу конвенце 13-гІеи 16-гІеи статьяш телха а еш царех дукха а дукхагІбараш лоткъамаш болча хама юкъаш ду, хІаьта цу гІулакхь Іалламате дукха тешалаи да дунен халкъашта юкъе лоархІаш йолча организацешка.

Эттера тІехьагІа тІом дентача хана нах бахача микроцекта юртекта бомбаш чуйийттар, шаьрчош бомбаш цхьа за тьамача гІолла лелха бомбаша юкъельхар Іарбий. [illegible] а йоалаш, израильски авиаси яр. Духхьал израильски тІамарий бе Голански лакхаленашкарча шоай лаьттанкхара эзараш Іарбий делхабьараш, [illegible] хьалхе а баьха [illegible] йолла ара гІолла лелхаш лелабенараш.

Израильски тІема плененех лаьца аьлча, Тель-Авиво пхьенхкха бехьаш дац цаьца лолаьча гІуланкхашка Женевски конвенци мелла а а тешаш моттиг дьахьокха.

Сирийски радио чуа телевидени гІолла къамаьлаш дина израильски тІема плененешца пхьаьне бигара дошІаш сеина йоахар, селлара [illegible] гІулакхана хург ц[illegible] хийттадалар тхона. Иштта тешаш еш уж хилар кхетадеш да. Цу хала, къьостта а летчикий, дика хоара, шоаш фу дьа а шоаьта гонтадарка мел догдаха йиш я а. ХІаьта а сирийски столице бахача веарам ноха шоай бІаргаша бІаргадайна, Дамаска тІера чубаьхийта израильски летчикаш паранотада чу айнига ухар, гранданска оборона отрядаш хьа а луецаш, хер хила безача могтигашка уж дІа хьиита кхудар. Цхьа Дамаска бомбаш чуеттача хана чов хьачача израильски летчика операци яш хьеклаб сирийски лораш. ХІаьта а бомбоубежищашка бахабеш уж, хІама аьнна шира хийнаш, Дамаска бомбаш чуетташ хинибала а, тІаьккха шоаш пилот Іоесиала вІаьлу торгвола.

Дамаск.

АПН

Машаре дахара лоархІаме гІулакх

КПСС ЦК ГЕНЕРАЛЬНИ СЕКРЕТАРЬ Л. И. БРЕЖНЕВИ ФРАНЦЕ ПРЕЗИДЕНТ Ж. ПОМПИДУИ ВІАШАГІКХЕТАРАХ ЯЬ ОТКЛИКАШ

ВЕРЛИН: Германски Демократически Республике столице чІоагІа уйла тІайохийташ лелийІар ІаьржачА форда йистерча курорте Пицунда КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев Франце президент Жорж Помпиду вІашагІкхетарга. Раьза хилна бертаболаш, шиь дачхаьаьлкхаи кулгалхой на хІана пхьалгІа вІашагІкхетар дуьнен халкъашта юкъерча лоархІамегІарча проблемаех советско - французски гІулакхаш дІало а чІоагІа доаттадарахи шоашта хетадешта дерта болаш долча ишаргьашка вІашш дагабуаеш хинна хилар. Хоаш да, дуьнен халкъашта юкъера кхоаиа кІаьдбера процесс дукхача хьале юкъе дика гІулакхаш оттадараш дагІакхуьларцеш, цу шиина а мехка юкъе берката цхьенна гІулакхаш леладарна дувзадеина долга. Советско - французски гІулакхаш тайп-тайпара общественни строеш йола сийлахь - боккха ши держава машаре хьара хьоцкамегІа ме хул, дикагІча оагІорахьара дукхагІа вахаш ю да дуьнен халкъашта юкъера кьаьн тоадара.

(«Панорама ГДР» — АПН).

ВУДАПЕШТ: Дерригача дуьнен тІа цхьа болгаладаьлкха Іайоадац, Леонид Ильич Брежнев вай хаинача эггара хьокъарегІвеи инициативнегІвеи дуьнен халкъашта юкъерча политически деятелех ца[illegible] хилар. Дуьнена дег чу дахьад, моллагІча къамал волча викалца КПСС ЦК Генеральни секретарь вІашагІкхийтта хьача, прогрессивна массаш а еха кхоттера тІеха машеи хорамаш йоагІараь, дуьнен халкъашта юкъера хьал дІало вІаьйлларга, цхьана законану гІулакхаш лелараш бу шоаш хьаз-хьаз Цу. Иштта дІа Л. И. Брежнев Французски Республика Президент Ж. Помпиду Пицунде вІашагІкхетар а. «Венгерски общественни [illegible] болгалдаьнах, йолх ВСРП ЦК центральни органа «Непсабадшаг» яхача газето, — Пицунде вІашагІкхетар, хІана аьнча цуо дог тайдаь, хІамарча советско-французски диалого дуьнен халкъашта юкъера кхоаш хьи тІа а кІаьдбера къьастте а еррига Европа юкъерча советско прогрессивни дукхача оагІорахьара вІашеха согІадаршъ».

Дукхьал Европе Советски Союзо кхыча социалистически мехкаши вІашш дагадуьлаш деррагІва ладаьча марьар бехача шахьарча политико духьаьлица беллеб хиртаца шІьлбарга йола цунь. Цу хана дента мод-кайно таланаш дерх ну политикаш.

(Будапешт — АПН).

ЮХАТОХА БОКЪО ЙОАЦАШ ЛЕЛАДЕРАШ

Прогрессивни уйлаш йолаш болча наха бехке ю Альенде законни правительство дІаюкхаорга кхоечашаь йола Чилера тІема путч. Пачхьалкхен переворото хьаьакх, монополистически гІозараша шоай хьацтех тоссадлаица йолча хеиа мара демократи лоаза ца еш хилар.

Мехка экономика хІалаи хиннаяр ахаш бахьи а дохаш ше Іаьдал бе доллар бехказа дакхха гІерт хуйта. Цхьабакъда Халкъа цхьоагІон правительствана хьалхаина яйтта экономически халокаш буржуазе шеи дукхача къамий коялашех шоашкхара кхийтора. ХІаьта хІана, ВІашагІкхийттача Штатешна кхы тІа а юхалург ахаш теле а кьостал доа а, шифлиш хьели совьюбллш латт мехка. Эггара хьалха цар бала качбелаб къахьегача наха.

Набахта веллача 25 эзар чадийна юкъе ва сенатор Луис Корвалан. Мехка деррига аьрдехьара хІаьаш хьалхе лелаераш боиаш дита гІерт хунта. Путчисташа тІа-тІа чІоагІагІа террор делю боалхлошта, ахархошта, интеллигенцена дукхьала. Репрессеи къьаст-къьастача наха дукхьала ераьь ца Іеш, дерригача халкъа дукхьалбераь а я.

Цу тайпарча гІулакхаша хье а йоагІаш протест хьейт дерригача дуьнен тІарча демократашка. Чилера переворота халкъа дукхьала Пиночета хунтано леладу гІулакхаш законностаи демократеиех дукхалара агресси сеина лоархІ цар.

Шоаш дукхьала хилар дІахкъйкадаь Бельге демократически прогрессивни организацеша. ХІана Чиле халкъера солидарносте болам беррига мехка гІойла дІабаржаш латт.

Фашистски хунта политически экономически хийраххь, Чила демократически, политически, профсоюзни паргІатонаш юхаметтаоттаерга дІадаха, чилийски патриоташцарча солидарноста болаи ширбе беза дуьнен общественносто.

Пиер ГАЛАМ,
Чилеи патриоташцарча солидарносте Бельгийске комитета бахкаталахе секретарь.

ЧССР. Республика производственни коллективаш юкъера юкъехай Словацки Къамаи восстани хилна 30 шу дизара Советски Эскаро Чехословаки мукъаьякха 30 шу дизара иха йоагІача тайпара шахьанхар духьа лелача социалистически эхьа. ТІехьийса машинаш яча йоацагІйолча предприяте — «Збройовка» яха завода болхлоша, инженераша, техникаша шоашта социалистически декхараш тІайцад — пятилетка эскпортни план 1975 шера 30 сентябрь хьагІакхачале кхоечаш а я, СЭВ-а мехкашта хьагІайоагІача пятилетка чотах 100 миллион крона мехка продукци яхьийта.

СУРТА ТІА: Болгаре хьалхеш латтача атомни электростанцена лаьрхІа автоматически прибор вІашагІйоалаш волла болхло Яженыса Поспишна.

ЧТК—ТАСС сурт.

СВЕРДЛОВСК. СССР халкъий III-гІа Іаи Спартакиада. Кхалнаха юкъе спринтерски многоборья чемпион Аверина Татьяна.

А. Грахова а А. Яковлева телефото.
ТАСС фотохроника.

БЕРАШТА ХЬЕХАШ

Іуйре. Безаме мукх гаьннй гІайланица лоаз. Шерача наькъа тІа шоай балха сихбенна болх нах. Школагахьа йода берий тетрадаш чулоахкаш йолкха портфель бе а йоаллаш юкъерча хаиара кхалсаг. Шока хобалеина йола цуи хаь дІинмхаро хет.

Из школе дІа а цхьанлехьа бераш гонахьа довл цуиа. ЗІаннгача пиин кІаьнка, хала мара хьал ца айлуш еха яле а, портфель классе дІаядьа вонкъостал ду хьехархочоа. Иштта хІара денна йоакхача дегагІоадеица шоай хьехархочунга Аспиева Мадина Маевина дукхьалъух бераш.

Тхьаь ях цу хІадешиад цу цу сийдолча бераш хьалхехьара гІулакхха.

ЗІаммта йолча хана дена хьехархо хила безам бер Мадинай. Бакъда, атта дацар кхетама тІехьабеса болча дукхача наха «кхалсага гІулакх пайшка хьажкашна да» яхача хана дагалаттар кхоачаца. ХІаьта а уж тІехьайнса уйлаш эша а еш. Лаккхера дешар а дийна хьехархо хилар Мадина Маевина. Юххьанца из болх бешилар Пливсой йиза йоацца юкъерча школе юхьанцарча классешка. Цу хана цуьна болх беш хинна хьалхой хІана селоІаш ба.

1944 шера дена Казахстане Акмолински области Челкерски верІ шерерча школе болх бу Мадина Маевина. 1962 шера Назрановски районе цІайоагІа из. Цу хана дена Кантышевски юкъерча школе юхьанцарча классешка болх беш я.

Цо хьехача классе массаза болх бера хьалаш да. Цун гІулакхага, кулга лостамга хьежаш да деррига ха, Іомаде гІерта берий итташ бІаргиш. Из дика кхетаду хьехархочо ше а. Хов цунна цар кхоше шийх тайша йолга, цудухьа хІара урок бераш а сакьердаме хургйолаш, парга кердадар дукхагІа доаэаргдолаш вІаштІехьйоакх Мадина Маевнас.

Ше методически секце кулгалхо хилара тарра юхьанцарча классаш къонача хьехархошта практически новкъостал ду цо. Из йолча боагІа хьехам, новкъостал эшаш хьача, цунгара Іомаду дешархошта хьеха а. Дот цІена долиш, безаме, шиі гІулакх дика хоаш саг я Мадина Маевна Аспиева. ДоагІа а доагІаш сий ду цун пашколлективо а дешаргой дай-ноаношна а. Юрта Совета депутатала хержай из.

Мадина Маевнас хьийзараш балхаш а болх беш а ба вай мехка дуккхача моттигашка. Царна пехалдаш бувзам лоаттабу цо. Казахстанера, Киргизера, Ставрополера, Ленинградера, иштта кхыча моттигашкара хаду цунга писмош. Уж дерригаш а цун хьамалча къахьегама баркал ахаш да.

Дуккхача хана, хамаьрша къахьегараьх «За доблестный труд» яхаш Ленински Юбилейни медалаш, дукха сийлен грамоташ сиихай Аспиева Мадина Маевна.

А.-К. КОДЗОЕВ,
Карташевски юкъерча школа, пионерски балха организатор.

ФУТБОЛ

Кировобаде дІайоладеннай «А» классе шоллагІча группе командашта юкъе «ДоттагІалла тарна» яххара яхьаш. Цу яхьацка дакъа лоацаш я Грозненарча «Терек» а. Вай футболисташ шозза лайзаб фусамедаьица — Кировобадерча «Динамоцашка». Хьалхара вІашагІкхетар цхьаккха командас совле ца йоаккхаш чаккхадалар (1:1); хІаьта шоллагІдар — «Терек» котйоалаш.

ХІаьта грозненски Ставрополерча динамоцашца шинь вІашагІкхетар цхьаккха команда ох ца йоалаш чаккхадала.

С. ПАРЧИЕВ.

ШАШКИСТИЙН ШАХМАТИСТИЙН ЯХЬАШ

Чаккхьенаі эрсий шашках лоаэара Нохч - ГІалгІай республике хьалхара моттиг эшахара малачa хала юкъе яхьаш.

Пхьаь спорта мастерала кандидатаьи 10 къоаьлагІа разрядаш хргина бар цхьанна дакъа [illegible].

Эша ца эшаш 14 очкох 13 Іалаш а я дІадахача шера свейа республика чемпион «Спартак» обществера цхьоалагІа разряд йола Хромушкин Николай хилар. Цул ах очкоца мара тІехьа ца вусаш шоллагІа моттиг «Урожай» обществера спорта мастерала кандидата А. Симонинкова хьаьклар. ХІаьта кхоалагІа моттиг «Урожай» обществерча спорта мастерала кандидатага Газдулаев Вашидага кхьачар.

Дешна хайиар турнире «Локомотив» обществера Н. Шхамбиев, «Урожай» обществера В. Газалапова М. Ибреаева Шахматерел. 8,5 очко Іалаш а я йнальгІеи, хІадагІеи, [illegible] гІеи моттигаш йойтьар цар.

●

Шахматех ловзаре Грозне хьалхара моттиг яккхара шахматии клубе малача юкъе дІайоза йолча яхьаш чаккхьенай кхо тур.

Дешна дІайоладаьй яхьаш А. Дудукова, В. Якутовска, Л. Мадалова, Р. Тамтаммирова, Н. Мольбумкина, А. Дудиев. Кхааннех хІокхий очко Іалашъенай царех хІарене. Во дац спорта мастерала кандидата Р. Алимова, В. Рафаилова, Ш. Петросяна гойта хьакхаьмнаш а. Турнире хьаьха боагІача спортсменех ах очкоа мара тІехьабесаш уж.

В. ЖУК-ТРИПОЛИТОВ.

● ● ●

Кетансаграй шашкагІа лозаре гонахе хьалхара моттиг яккхара Гудермесе ах бутт хьалха дІайоладелла хиина шахматии турнир. Цу къовсаме дакъа лоацар «Локомотив», «Спартак», «Урожай», «Трудовые резервы» яхача обществашкарча цхьоалагІеи шоллагІеи разрядаш йолча лахайтта спортсмене.

Ах тур чаккхьенгаьача тІехьагІа цхьаккха хьалхе гудермесерча депо слесара хьалхара разряд йолча Ермолаев Геннадий дІалаьцнай. Ялхаз ах очко хьаьхай цо. ШоаллагІча моттиг волча Коптев Юрий бакъІада 5,5 очко Іалашъенай. ХІаьта кхоалагІча моттиг волча Дубков Ивана ахьех пхиь очко Іалашъенай. Яхьаш дІало дьош а.

А. СУМКИН,
хьолй категора судья, спорта мастерала кандидат.

120 ШЕРА ДОЛХ БАЬЧУЛ ТІЕХЬАГІА — ПЕНСЕ ТІА

Жа Іу волаш 120 шера болх баьчул тІехьагІа пенсе тІа вахаь Азербайджанерча Тикабанц ялача юрта шоаллоно Агаев Медина.

ХІана республике бахача кхаьах эггара къоангІар ва Агаев. 138 шу хьахед цун. Цхьабагъда сеналера хе яха волатехьа а, нах хьегаргоаш унашІоаь, сона мелаже йоалсагІехьаьнха за на, бІаьргашта хІама гетторе дика бІаргату цуьна. БІаь совгІча шера шо ла гІаьле а цунна Іаьткъьаяц мелла хет (из кхейол дола чІоагІа тхьашка уш цо). ЧІьагІа вІалла мала а малац Агаев Медина. ЙІаьхача хенна вахьтачар кхача уккхаьарча моттигашка беапча пехьачул бошх зограр бец: лаьттагІара тІайоаллача хІамайх шурийи кхача, дулл — тетгера боерама.

Агаева даьна берех, берий берех, берий берий бераш бе — деррига а 161 саг. Аьхьа шуи шьь йиний Кьабдалле 11 йир да. 70 шу хьалагІа еле а сена москва Агаев Медина хоа шу дахарча гІолла шоалагІа саг йоалсьай. Цун хІамарча сесара Кимпомза 83 шу дахьна.

БІаь шерал тІехьаьлла Агаев Медина цаІ хиина Іеа Тешебера бехача наха юкъе. Талышски ловзаршта юкъе, форда тІера дисте лаьртІача 1750 метр лакхача моттиге уллача цу юрта (цун цІера маІаш «Лакха лоам» ямлага да) яхи а ворІ саг вац бІаь шерал тІех ха лаьна: [illegible] маІа сеза хуи сальгин.

Валерий ГРИГОРЬЕВ,
АПН корреспондент.

МЕХКДАЬТТАХОЙ БОЛЧА ХЬОАШАЛГІА

Шой долии саина хсоа юкъакьар шу лийнахьа Горагорскера «Мехкдаьттахо» яха клуб. Вахархошка хьалхахьа дІахайтадар «Шоада» яха Нохч-ГІалгІай вокальни - инструментальни ансамбль уккхаза хьоашалгІа йоагІарга. Дукха нах бахнкабар ансамбль доахкашхой, боезаш болча артистий гоезалга хьэжа.

Керда илешиш хальшеешдар «Шоада» репертуареш, хІаьта иштта дІахкача замен юхедиса аулаже гІулакхаш гучадоахеш сатирически номераш а яр. Беррига иах белабеш, сакъердаме, божкъоица халкъа меттала бегбоалар къамаьл мелараш, хьаьмла болх ца бераш, во продукци арахецараш, браконьераш Эдилсултанов ШитІас Массаме а чІоагІа тІоараш детташ тІайтбар гулбеннарана из кхоачашдаь «Шалташцара хаьхарн» «ШоалагІа саг йоалее гІертача зІамсага халхарь».

Иштта дика хьалхар моеций иллеш РСФСР заслуженни артист а Нохч - ГІалгІай АССР халкъа артист а волча Дагаев Валида.

М. ХУМАДОВ,
Надтеречни районерча «Коммунизмага бода никъ» яхача газета болхло.

ХЬАЖА

21 март
1-гІа ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Восбола телевидени. Іуйрайнера гимнастика. 9.20 — Кердадераш. 9.30 — Берашта. «Говза кулгаш». 10.00 — «Фредерик Моро» яха телевизионни спектакль (2-гІа дакъа). 15.30 — Передачай программа. 15.35 — Изобретене дуьне тІа. 16.05 — Шахматех школа. Разряднийи класс. 17.25 — Дешархошта. Целиноградски области «Родина» яхача совхоза механизаторца Социалистически Къахьегама Турмагин Кантемирца «Совхоз» яхача телестудии микропонаш вІашагІкхетар. 18.00 — «Нохч - ГІалгІайчу гІолла». Информационни программа (эрсий, гІалгІай меттала). 18.25 — Миллионний ленински университет. Буржуазни ревизионистски идеологеш лоаттабеча къовсама лоархІаме дешаш. 18.05 — «Казахтелефильм» яхача студе «Казахстана керда миланара» яхача а «Йикъ» яхача а, «Дай-мехка» яхача а телевизионни документальни фильмай программа. 19.55 — Восбола телевидени. «Кхиметтел цхьа шу а дІадаргдац» яхача телевизионни художественни фильма премьера. 1-гІа сери. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Къона оазаш. Къоначa миланапрной Еррисоюзни телевизионни конкурс. 1-гІа тур. Доненкера передача. 23.00 — Кердадераш. Передачай программа.

3-гІа ПРОГРАММА

18.45 — Хlинцарча нечеста ден оешальни чулоамаш. 18.55 — Документальни фильм. 19.05 — Іалаш лараде (нохчий меттала). 19.30 — Киножурнал. 19.40 — Парте дешен халкъ дІаяхетаде. Пропагандист [illegible] (нохчий меттала). 19.50 — Шоаша. Бераш. 20.00 — «Сийлахь дошкхача гІулакха тІехьара бІухой». Нохч - ГІалгІайчу Киров (нохчий меттала). 20.10 — Документальни фильма кинозал.

22 март
1-гІа ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Восбола телевидени. Іуйрайнера гимнастика. 9.20 — Кердадераш. 9.30 — Восбола телевидени. Дешархошта. «Дека хьо тха иллие». 10.00 — Къонал эфире а. Комсомольски организацей секретарий пресс-конференци. 16.35 — Передачай программа. 16.40 — Документальни фильмай программа. 17.30 — Берашта доле фильм. 18.05 — «Нохч-ГІалгІайчу гІолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.30 — Хоамаш, реклама. 18.35 — Москвичаши ленинградцаши яхье баьцнаб. 19.05 — Сунженски района Цеча Эскара цІерагІча колхоза коммунистех. 19.30 — Телевизионни Сийлен доска. 19.45 — Восбола телевидени. «Кхиметтел цхьа шу а дІадаргдац», яхача телевизионни художественни фильма премьера (2-гІа сери). 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Концерт. Иллеш доех Людмила Зыкинас. 22.30 — Восбола телевидени. Хьалхарий зал. 22.50 — «Володьевски сабля» яха приз яккхара фехтованех йола дуьнен халкъашта юкъера яхь. Советски Союз — Итали. Пальцовна передача. 23.20 — Кердадераш. Передачай программа.

3-гІа ПРОГРАММА

20.00 — Радио. Константинов. Лермонтова цІерагІча театре «Нарваний брань» яха спектакль.

ЛАДУВГІА

21 март

[illegible] — «Юртаре вахар» (гІалгІай меттала). 6.45 — Хоамаш, кхеттамаш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Концерт (гІалгІай меттала). 8.30 — «Іилма, технически информацеш-74» (эрсий меттала). 16.00 — «Къона тІехье» (нохчий меттала). 16.15 — «Цхьаккха а вицвенавац, цхьаккха а вицденнадац», яха капитанах Дотмурзиевах йола очерк (гІалгІай меттала). 16.30 — «Лахкале», яха радиовыпуск (нохчий меттала). 16.45 — Юртарча коммунистий йоакхонаш (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала). 18.40 — Интернациональни деттагІлен радиоклуб (гІалгІай меттала).

22 март

6.25 — «Юртаре Іуйре» (эрсий меттала). 6.45 — Хоамаш, кхеттамаш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Советски композиторий иллеш (эрсий меттала). 16.00 — «Яхье баьннераьшта хьакхалаттераь» яха корреспонденци (нохчий меттала). 14.15 — «ДоттагІлей оазаш». Азербайджана деш из. Программа «[illegible]» яха [illegible] (эрсий меттала). 16.30 — Лаьтта болхлошчна хьаькалаттерашта дола концерт (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гІолла Грозне хушалуш мархаш а йолаш, йоачаи а йоацаш, мелхболахьара мух а хьекхаш ха хила а фегаре температура республике гІолла 15—20, Грозне 16—18 градус. ЙоахалЙолаш хила а тарау. Кхоаьне лоамех хушалуш мархаш а йолаш, цхьацайолча моттигашка дохк а доалаш, къулба малхбузехьара мух а хьехаш ха хила а фегара температура бийсашка 0 градусагара 5 градусага кхоечаш денношка 13—18 градус йолаш йайна хила а тарау.

МЕТЕОСТАНЦИ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-30-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийна вахаран культуран отделен — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; писмой отделео бухгалтерео — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-30-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отдела партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

«Грозненский рабочий» издательство типографи, Революци проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84. Заказ № [illegible].